

***PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W TUCHOLI***

***STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU TUCHOLSKIEGO
W ROKU 2024***

SPIS TREŚCI

1. Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń.....	4
2. Ocena realizacji programu szczepień ochronnych.....	14
3. Ocena sanitarna podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych wykonujących działalność leczniczą.....	15
4. Stan sanitarny wód i urządzeń wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę....	16
5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	19
6. Ocena nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia.....	21
7. Ocena nadzoru nad chemikaliami i środowiskiem pracy.....	26
8. Ocena nadzoru nad warunkami higienicznymi w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku.....	30
9. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	31
10. Profilaktyka zdrowotna.....	34
11. Wnioski.....	37

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, wynikające z ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U.2024.416 t.j.). Celem podejmowanych działań jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, monitorowanie chorób zakaźnych i zawodowych. Do zakresu naszego działania należy w szczególności kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych oraz higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Nadzorujemy i promujemy działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne mieszkańców powiatu tucholskiego.

Realizując cele, pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie tucholskim w 2024 roku przeprowadzili 1350 kontroli i wywiadów epidemiologicznych. Kontynuowano spotkania prozdrowotne społeczeństwa lokalnego w różnych grupach wiekowych. Prowadzono wiele inicjatyw mających na celu zapobieganie chorobom zakaźnym.

Dane liczbowe dotyczące podejmowanych działań w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu tucholskiego w latach 2021-2024 oraz poszczególnych gmin w 2024 r. przedstawiają poniższe tabele.

liczba/rok	2021	2022	2023	2024
kontrole, w tym wywiady epidemiologiczne	4795	3737	1711	1350
kontrole graniczne	1	7	7	11
decyzje administracyjne	170	196	211	208
decyzje kosztowe	170	323	255	287
nałożone mandaty	106	55	24	45
kwota mandatów	17350	10550	6250	12250
kary pieniężne	6	1	1	5
kwota kar pieniężnych	13600	200	500	12000
pobrane próby	176	190	227	228
wydane uzgodnienia i opinie	171	149	191	370

2024 r.	gminy powiatu tucholskiego					
	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice	Tuchola
liczba kontroli	71	101	66	90	112	468
liczba decyzji administracyjne	30	20	13	19	21	105
liczba decyzji kosztowych	37	18	33	30	22	147
liczba nałożonych mandatów	3	5	4	6	6	21
kwota mandatów	900	1600	1100	1600	1100	5950
kar pieniężnych	1	0	0	0	0	4
kwota kar pieniężnych	4000	0	0	0	0	8000
liczba uzgodnień i opinii	33	61	76	26	119	55

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ CHOROÓB ZAKAŻNYCH I ZAKAŻEŃ

W okresie sprawozdawczym nadzorowano sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych na terenie powiatu tucholskiego. Rejestracja chorób zakaźnych odbywa się na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych oraz dodatkich wyników badań w kierunku czynników chorobotwórczych przesyłanych do organu przez podmioty lecznicze i laboratoria diagnostyczne.

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu nie rejestrowano zachorowań na błonicę, tężec, choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae* typu b oraz nie rejestrowano ostrych porażeń wiotkich wśród dzieci do 14 lat.

W 2024 r. zarejestrowano 18 przypadków zachorowań na krztusiec, w tym 13 potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi. Zapadalność w powiecie tucholskim była niższa niż zapadalność określona dla województwa (odpowiednio 38,42 oraz 57,15). Jednym z czynników sprzyjających występowaniu krztusca w populacji jest zjawisko naturalnego zanikania odporności na tę chorobę, nabytej zarówno w wyniku szczepienia jak i przechorowania. Ze względu na pojawianie się zachorowań u nastolatków i dorosłych, krztusiec zaliczany jest do chorób ponownie występujących w populacji.

Obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko tym chorobom wykonywane były zgodnie z programem szczepień ochronnych, odsetek zaszczepionych wynosił: dzieci w 1 roku życia -55,89%, w 2 roku życia – 98,14%, w 6 roku życia 99,62%, w 14 roku życia 99,81% i 19 roku życia – 100%.

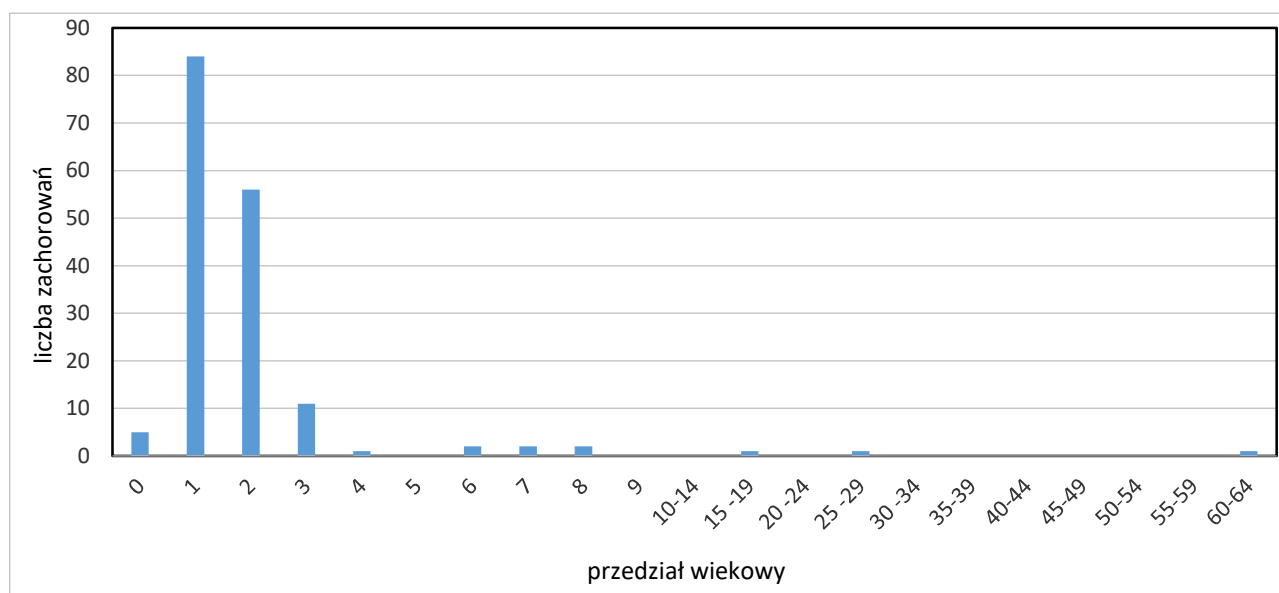
W analizowanym okresie nie rejestrowano zachorowań na **odrę i różyczkę**. W 2024 r., podobnie jak w roku ubiegłym, zarejestrowano jedno zachorowanie na nagminne zapalenie przyusznic (świnę). Zachorowało dziecko w wieku 7 lat, zaszczepione dwiema dawkami szczepionki przeciw odrze, śwince, różyczce. Współczynnik zapadalności 2,13 był porównywalny do wojewódzkiego 2,40.

Obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko odrze, śwince i różyczce wykonywane były u dzieci w 2 roku życia, 6 roku życia i 10 roku życia. Odsetek dzieci zaszczepionych wynosił odpowiednio 78,72%, 99,81% 99,98%. Prowadzone są również szczepienia szczepionką skojarzoną przeciw odrze, śwince i różyczce wśród dzieci powyżej 10 roku życia do ukończenia 19 roku życia, które nie otrzymały dwóch dawek szczepionki.

Wśród chorób zakaźnych objętych rutynowym nadzorem epidemiologicznym, **ospa wietrzna** należy do grupy najczęściej występujących. Szczepienia obowiązkowe obejmują tylko dzieci i młodzież z grup ryzyka. W 2024 r. liczba zachorowań na ospę wietrzną była prawie dwukrotnie niższa w porównaniu z rokiem 2023. Zarejestrowano 165 przypadków. Współczynnik zapadalności wynosił 352,20, podczas gdy w 2023 r. – 542,35. Współczynnik określony dla województwa był wyższy i wynosił 412,21. Zachorowania dominowały wśród dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkół. Zachorowania na ospę wietrzną wystąpiły głównie w gminie Tuchola, stanowiły one 78,04% wszystkich zarejestrowanych przypadków.

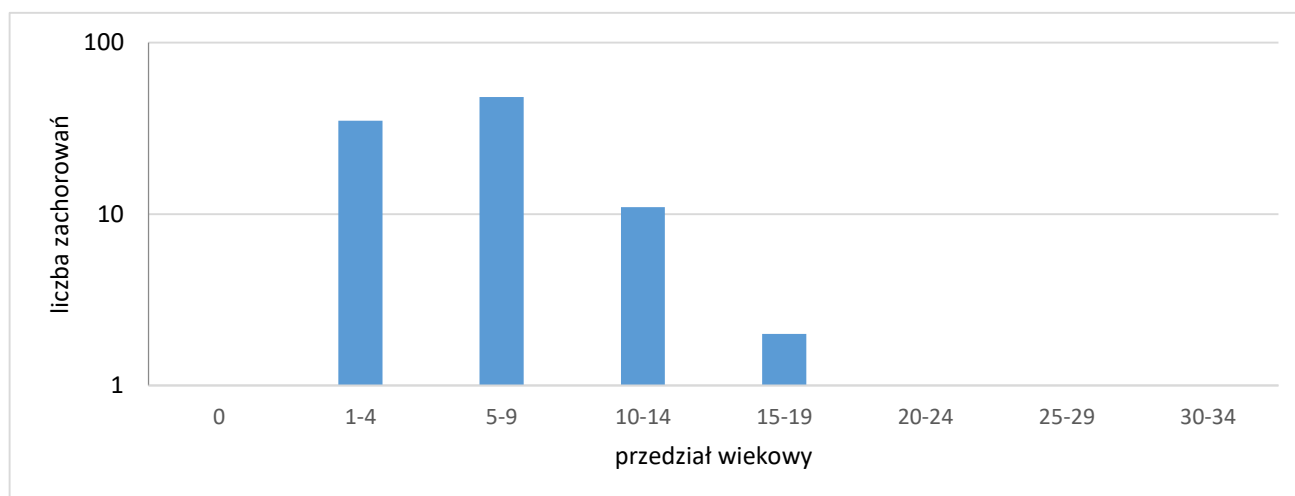
Na terenie powiatu w okresie sprawozdawczym przeciw ospie wietrznej zaszczepiono 103 dzieci w ramach obowiązkowych szczepień osób narażonych w sposób szczególny na zachorowanie.

Rozkład wiekowy zachorowań na ospę wietrzną w powiecie tucholskim w roku 2024

W 2024 r. odnotowano dalszy wzrost liczby zachorowań na **płonicę** – 97 przypadków. Współczynnik zapadalności wynosił 207,05, podczas gdy w 2023 r. wynosił 119,10. Wojewódzki współczynnik zapadalności był o połowę niższy od współczynnika określonego dla naszego powiatu i wynosił 119,75.

Rozkład wiekowy zachorowań na płonicę w powiecie tucholskim w roku 2024

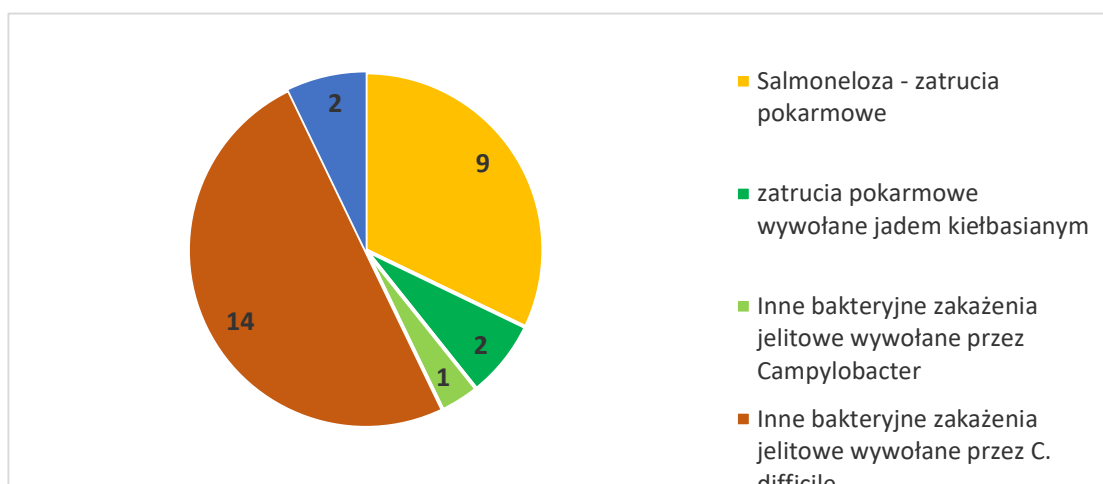
Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne

Zatrucia i zakażenia pokarmowe to jednostki chorobowe niejednorodne pod względem etiologicznym i klinicznym, których wspólną cechą jest droga szerzenia się zakażenia. Zapadalność na te jednostki chorobowe jest związana nie tylko z warunkami sanitarno-higienicznymi produkcji i obrotu żywności, ale także z higieną przygotowywania i spożywania potraw w środowiskach domowych.

Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe

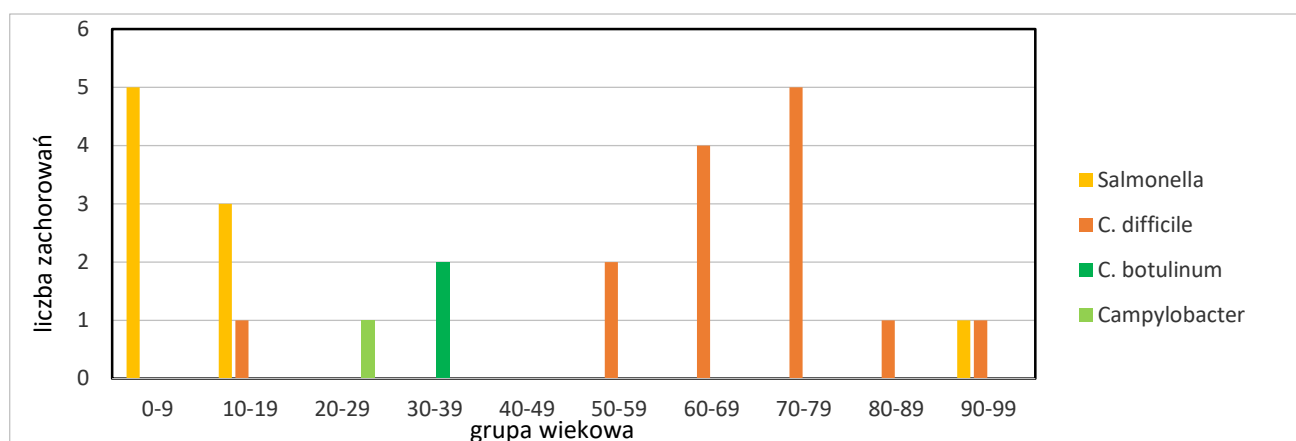
W powiecie tucholskim w porównaniu z rokiem ubiegłym zarejestrowano dwukrotny wzrost zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej – 28 przypadków. Współczynnik zapadalności określony dla tej grupy zachorowań wynosił 59,76, podczas gdy w roku 2023 wynosił 29,78. W analizowanym okresie rejestrowano 9 przypadków zatruc pokarmowych o etiologii *Salmonella*, w tym: *Salmonella spp.* (2), *Salmonella Enteritidis* (3), *Salmonella* z gr D (3) i *Salmonella Coeln* (1). Dla porównania w 2023 r. zarejestrowano 13 przypadków zatruc pokarmowych o etiologii *Salmonella*. W 2024 r. zarejestrowano również 14 przypadków zakażeń jelitowych o etiologii *Clostridioides difficile*, (w 2023 r. - 8 przypadków), 1 przypadek zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter*, 2 przypadki bakteryjnych zakażeń jelitowych o innej określonej etiologii oraz 2 przypadki zatrucia pokarmowego wywołanego przez łaseczki jadu kiełbasianego (botulizm).

Bakteryjne zakażenia jelitowe i bakteryjne zatrucia pokarmowe w powiecie tucholskim w roku 2024

Do zatrucia pokarmowego pałeczkami *Salmonella* doszło u 7 dzieci (wiek 2, 4, 4, 6, 7, 15, 16) oraz u 2 osób dorosłych (wiek 19, 90). Nośnikami zatruc pokarmowych o etiologii *Salmonella* były: mięso drobiowe nie poddane prawidłowej obróbce termicznej (3 przypadki), produkty mleczne (5 przypadków). W 1 przypadku nie udało się ustalić nośnika zatrucia. Zakażenia *Clostridioides difficile* powiązane były z długim okresem hospitalizacji i antybiotykoterapii oraz u osób obciążonych chorobami współistniejącymi.

Rozkład wiekowy bakteryjnych zakażeń jelitowych i bakteryjnych zatruc pokarmowych w roku 2024

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 2 zachorowania na WZW A. Chorowała kobieta w wieku 65 lat i 42-letni mężczyzna. Obie osoby chore zostały poddane hospitalizacji. W roku 2023 nie rejestrowano żadnego przypadku.

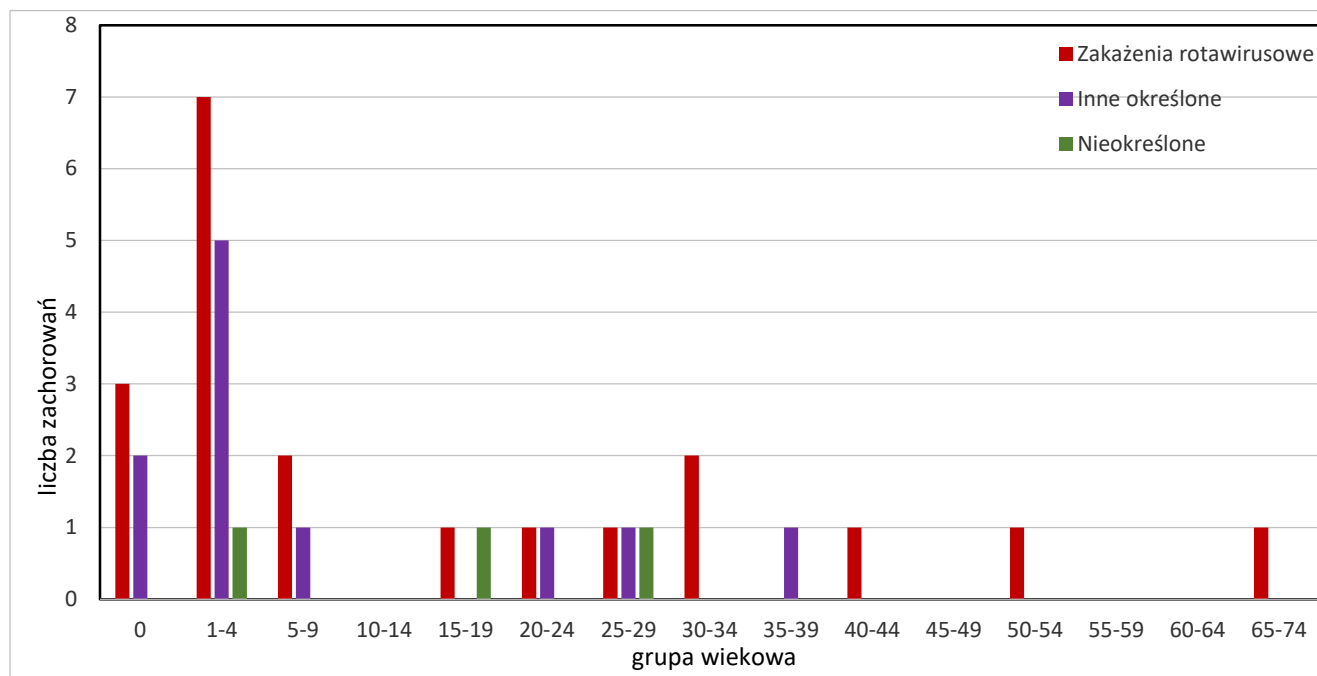
Wirusowe zapalenie wątroby typu E

Spośród innych wirusowych zapaleń wątroby odnotowano 1 zachorowanie przenoszone drogą pokarmową - wirusowe zapalenie wątroby typu E. Chorowała kobieta w wieku 65 lat, poddana hospitalizacji. W roku 2023 nie rejestrowano żadnego przypadku.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano wyraźny spadek liczby przypadków zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej – 34 przypadki, podczas gdy w roku 2023 – 90. Współczynnik zapadalności określony dla tej jednostki chorobowej wynosił 72,57, w roku 2023 – 191,42. Powiatowy współczynnik zapadalności okazał się również prawie o połowę niższy od wojewódzkiego, który wynosił 121,15. Dominowały zakażenia rotawirusami (20 przypadków) i adenowirusami (11 przypadków). Wśród dzieci do 2. roku życia współczynnik zapadalności wynosił 786,37, podczas gdy współczynnik określony dla roku ubiegłego w tej grupie wiekowej wynosił 837,32. Szczegółowy rozkład zachorowań wg wieku przedstawiał się następująco:

Rozkład zachorowań według wieku dla wirusowych zakażeń jelitowych, zarejestrowanych w powiecie tucholskim w roku 2024

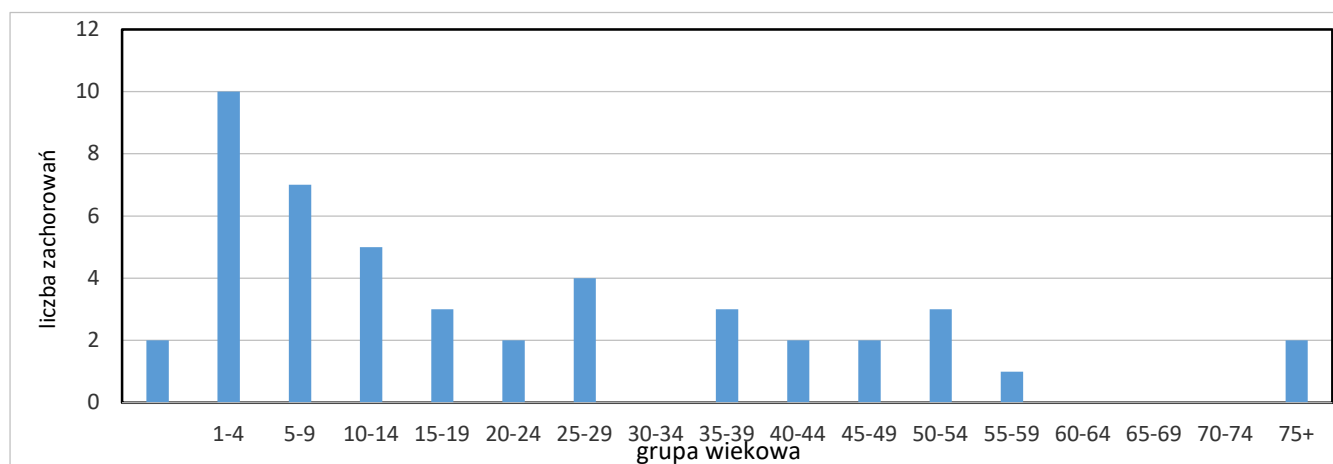

Wprowadzono szczepienia przeciwko zakażeniom rotawirusowym przewidziane dla dzieci urodzonych po dniu 30 grudnia 2020. Odsetek zaszczepionych dzieci w pierwszym roku życia wynosi 60,43%, a w drugim roku życia – 93,09%.

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2024 r. zarejestrowano 46 przypadków dla ogółu zachorowań, podczas gdy w 2023 r. odnotowano łącznie 52 przypadki. Zapadalność określona dla ogółu w tej grupie zachorowań wynosiła odpowiednio 98,19-2024 r, i 110,60-2023 r. Dla porównania w województwie kujawsko-pomorskim w 2024 r. zarejestrowano ogółem 1960 zachorowań (zapadalność 98,48 była zbliżona do określonej dla powiatu). Podobnie jak w latach ubiegłych, stałym nadzorem epidemiologicznym objęte były biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2 o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. W 2024 roku odnotowano spadek zachorowań w tej grupie (50% mniej), liczba zachorowań wynosiła 5 (w roku 2023 – 10). Współczynnik zapadalności u dzieci do lat 2 określony dla powiatu – 655,31 był niemal dwukrotnie niższy niż określony dla województwa – 1141,66.

Rozkład zachorowań według wieku dla biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego, zarejestrowanych w powiecie tucholskim w roku 2024

Ogniska zatruc i zakażeń pokarmowych

W 2024 roku zarejestrowano 1 ognisko chorób przenoszonych drogą pokarmową – zatrucie jadem kiełbasianym. Narażonych na zachorowanie w ogniskach było łącznie 5 osób dorosłych, w tym zachorowały 2 osoby, które były hospitalizowane. Objawy u chorych obejmowały: wymioty (2), suchość błon śluzowych jamy ustnej (2), zaparcia (1), podwójne widzenie (2), opadnięcie powiek (1), trudności w połykaniu (1), szerokie, nie reagujące na światło źrenice (2). Czynnikiem etiologicznym w rodzinnym ognisku zatrucia pokarmowego była toksyna botulinowa typu B wytwarzana przez *Clostridium botulinum*.

Prawdopodobnym, nie potwierdzonym laboratoryjnie, nośnikiem zakażenia były zakupione wędliny, spożyte przez obie osoby chore. Badania wędlin pochodzących z tej samej partii produkcji nie potwierdziły obecności toksyny botulinowej.

Nie można wykluczyć, że nie uzyskano pełnej informacji w zakresie spożytych potraw i wyrobów.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

Na terenie powiatu zanotowano trzykrotny wzrost zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu B i C. Współczynnik zapadalności określony dla ogółu zachorowań wynosił w 2024 r. – 19,21 (współczynnik określony w 2023 r. – 6,38). Współczynnik zapadalności określony dla województwa był wyższy niż w powiecie i wynosił 23,68. W analizowanym okresie zarejestrowano 6 przypadków WZW typu B (2 kobiety w wieku 29, 72 lat i 4 mężczyzn w wieku 39, 46, 57, 84 lat). Zarejestrowano także 3 przypadki WZW typu C (2 kobiety w wieku 31 i 77 lat oraz 31-letni mężczyzna). Czynnikiem ryzyka mogły być zabiegi chirurgiczne, iniekcje, leczenie stomatologiczne.

Obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B realizowane są wśród dzieci w 1 i 2 roku życia. Odsetek zaszczepienia wynosił w tych grupach 89,73% i 99,47%. Szczepieniu podlegają również osoby zakażone wirusem WZW typu C, osoby z otoczenia zakażonych wirusem WZW typu B, osoby dializowane oraz pracownicy służby zdrowia. Przeciwno WZW typu B na terenie powiatu zaszczepiono 32 osoby w ramach szczepień obowiązkowych dla osób narażonych w sposób szczególny.

W 2024 r. nie rejestrowano zakażeń **wirusem HIV** i zachorowań na **AIDS**. W 2023 r. zarejestrowano 1 zakażenie wirusem HIV.

Choroby inwazyjne

W okresie sprawozdawczym zanotowano dalszy wzrost zachorowań na różę o etiologii *Streptococcus pyogenes*, wystąpiło 19 zachorowań, podczas gdy w 2023 r. zarejestrowano 15 przypadków. Wartość współczynnika zapadalności w 2024 r. wynosząca 40,56 była wyższa w porównaniu z rokiem ubiegłym – 31,90. Współczynnik określony dla województwa był ponad trzykrotnie niższy – 12,29. Zarejestrowane przypadki zakażeń *Streptococcus pyogenes* wystąpiły u 14 mężczyzn oraz u 5 kobiet. Zachorowaniom towarzyszyły typowe objawy kliniczne róży: gorączka, obrzęk, ostry stan zapalny skóry i tkanki podskórnej. Zachorowania nie zostały potwierdzone laboratoryjnie.

Zarejestrowano także 5 przypadków posocznicy o etiologii *Streptococcus pneumoniae* u 1 kobiety oraz u 4 mężczyzn. W 2023 r. zarejestrowano 2 przypadki. Współczynnik zapadalności w 2024 r. - 10,67 był ponad dwukrotnie wyższy niż w 2023 r. - 4,25, natomiast porównywalny do współczynnika określonego dla województwa – 10,49.

W 2024. nie zarejestrowano zakażeń inwazyjnych wywołanych *Neisseria meningitidis*.

W powiecie realizowane były zalecane szczepienia ochronne przeciwko meningokokom oraz zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*. Przeciwno pneumokokom w ramach szczepień obowiązkowych zaszczepiono w pierwszym roku życia 61,02% oraz w drugim roku życia 98,67% dzieci zgodnie z programem szczepień ochronnych.

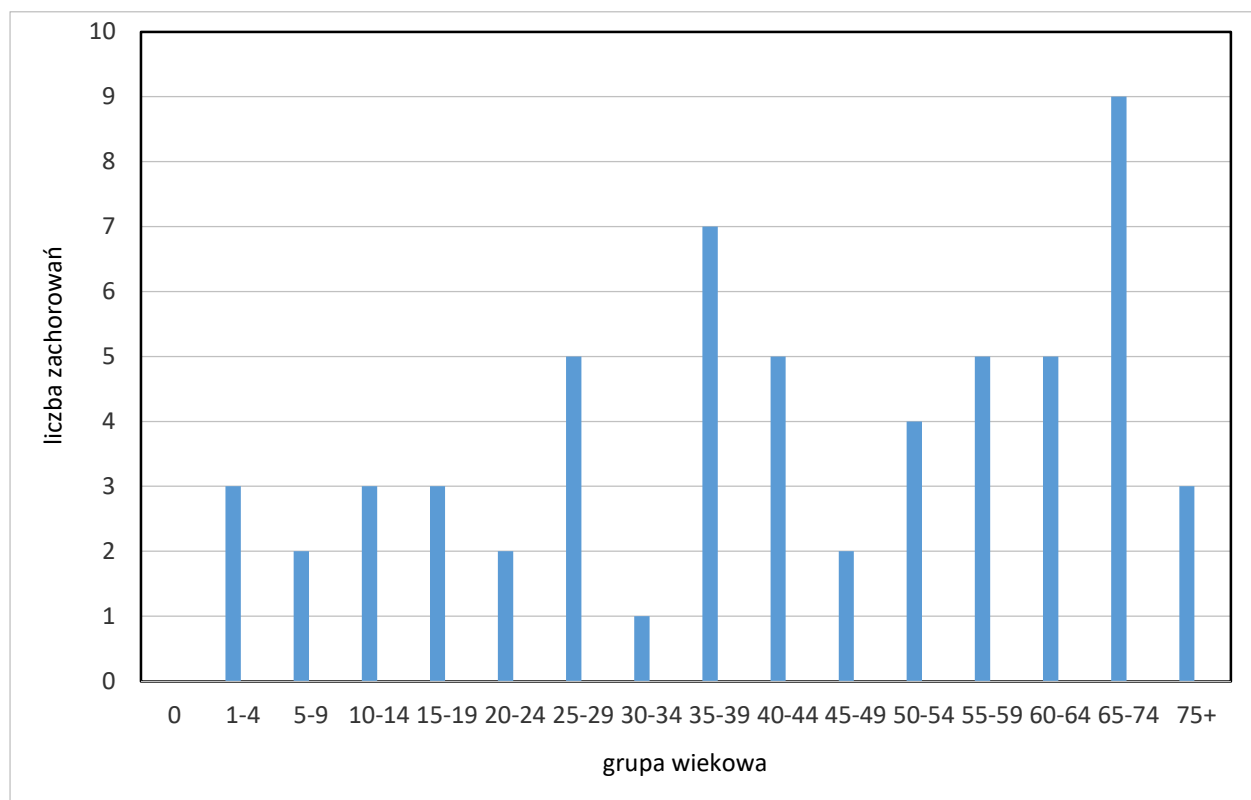
Neuroinfekcje

W 2024 r. na terenie powiatu zarejestrowano 4 przypadki neuroinfekcji. 3 przypadki zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu: 1 wywołany przez *Haemophilus influenzae*, który wystąpił u 69-letniego mężczyzny oraz 2 przypadki wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* u 55 i 69-letnich mężczyzn. Jeden przypadek dotyczył zapalenia opon mózgowych o nieokreślonej etiologii u 67-letniej kobiety. Objawami były bóle głowy, objawy oponowe, utrata przytomności. Współczynnik zapadalności dla tej grupy zachorowań dla powiatu wynoszący 8,54 był ponad dwukrotnie wyższy od zarejestrowanego w roku 2023 r. (4,25) a także wyższy od wojewódzkiego (6,15).

Choroby przenoszone przez kleszcze

Liczba zachorowań na **boreliozę** wzrosła w porównaniu z ubiegłym rokiem. Współczynnik zapadalności w 2024 r. wynosił 125,94, a w 2023 r. – 87,20). Zarejestrowano 59 przypadków zachorowań, w tym dwie neuroboreliozy: u 11-letniego chłopca oraz u 87-letniej kobiety, jedną postać kostno-stawową (w 2023 r. - 41 zachorowań łącznie). W porównaniu z sytuacją epidemiologiczną w województwie, zapadalność na boreliozę w naszym powiecie utrzymuje się nadal na wysokim poziomie. W analizowanym okresie współczynnik zapadalności określony dla województwa wynosił 45,21. Przyczyną wystąpienia takiej sytuacji jest bliskość rozległych kompleksów leśnych chętnie odwiedzanych w celach rekreacyjnych i zarobkowych (zbiór grzybów, jagód).

Rozkład wiekowy zachorowań na boreliozę, zarejestrowanych w powiecie tucholskim w roku 2024

Do ukąszeń przez kleszcze doszło w lasach oraz na terenach przydomowych na terenie gmin: gmina Lubiewo – 6, gmina Tuchola – 15, gmina Cekcyn – 12, gmina Śliwice – 3, gmina Kęsowo – 2, gmina Gostycyn – 2. W trzech przypadkach do ukąszenia przez kleszcze doszło poza powiatem tucholskim. W 16 przypadkach chorzy nie pamiętają ukąszenia przez kleszcze. 58 przypadków zakwalifikowano jako potwierdzone: 57 z powodu obecności rumienia wędrującego, jeden w wyniku analizy objawów klinicznych i badań laboratoryjnych. Jeden przypadek neuroboreliozy zakwalifikowano jako prawdopodobny. We wszystkich przypadkach wdrożono antybiotykoterapię. W 2024 r. nie rejestrowano zachorowań na **kleszczowe zapalenie mózgu**.

Gruźlica

W 2024 r. na terenie powiatu tucholskiego zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na gruźlicę płuc A15. Współczynnik zapadalności dla powiatu wynosił 4,27 i w ciągu ostatnich 3 lat utrzymywał się na stałym poziomie, był natomiast dwukrotnie niższy od współczynnika określonego dla województwa (9,99). Zachorowali mężczyźni w wieku 39 i 76 lat. Zamieszkiwali na terenach wiejskich. Chorzy byli hospitalizowani w KPCP w Bydgoszczy. Osoby z otoczenia zostały poddane kontrolnym badaniom lekarskim i diagnostycznym, nie wykazano objawów chorobowych.

Szczepienia przeciwko gruźlicy przeprowadzano wśród noworodków i zrealizowano w 98,19%.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2024 r. na terenie powiatu tucholskiego zarejestrowano: 2 przypadki kiły innej i nieokreślonej u mężczyzn w wieku 27 i 33 lat. Współczynnik zapadalności chorób przenoszonych

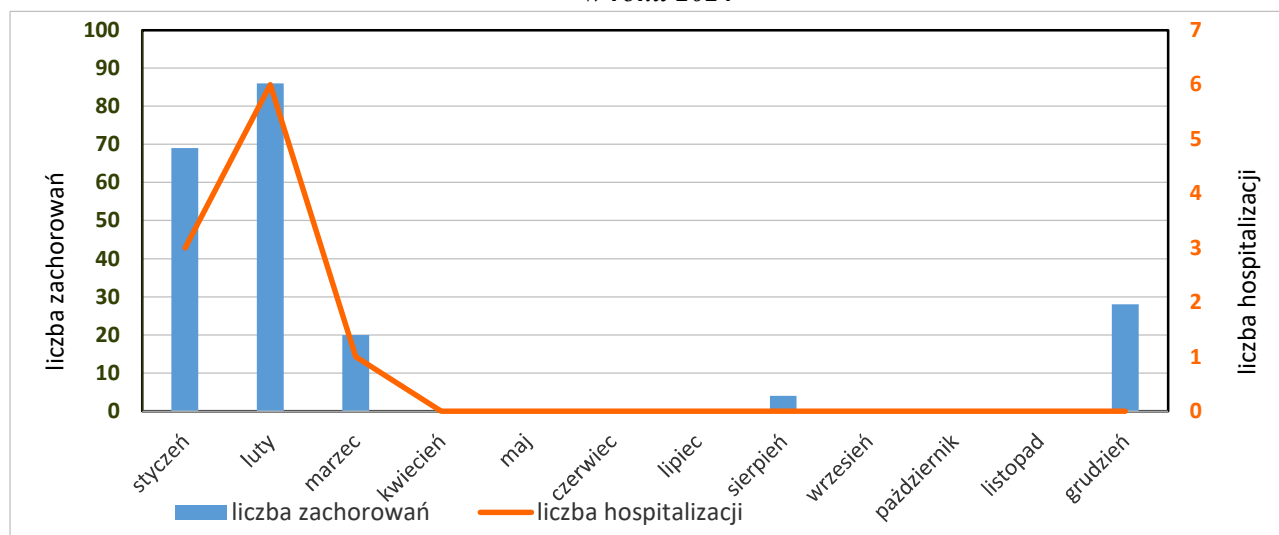
drogą płciową dla powiatu – 4,27 był równy określone dla powiatu w roku 2023 (4,25), natomiast niższy niż określony w 2024 r. dla województwa – 7,10.

Wirusowe infekcje oddechowe

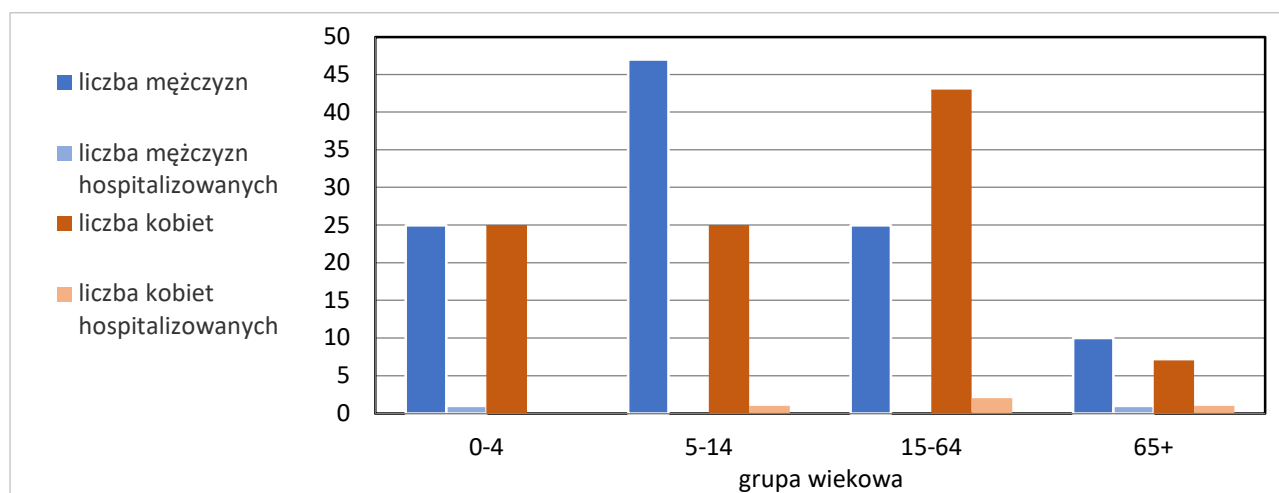
Grypa

Przepisy prawa dotyczące zgłaszania chorób zakaźnych i zakażeń w 2023 roku wprowadziły obowiązek zgłaszania przez lekarzy przypadków grypy sezonowej potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego (grypa, RSV, Covid-19) oraz zachorowania na gripę potwierdzone badaniami molekularnymi. W 2024 r. zarejestrowano 207 przypadków grypy potwierdzonej testem antygenowym, współczynnik zapadalności dla powiatu wynosił 441,85 (wsp. woj. 463,86). W 2023 r. zarejestrowano 103 przypadki grypy potwierdzonej testem antygenowym. W 2024 r., tak samo jak w roku poprzednim, nie rejestrowano przypadków grypy potwierdzonej badaniami molekularnymi. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w I kwartale. Najwyższą zapadalność rejestrowano na terenie gm. Śliwice.

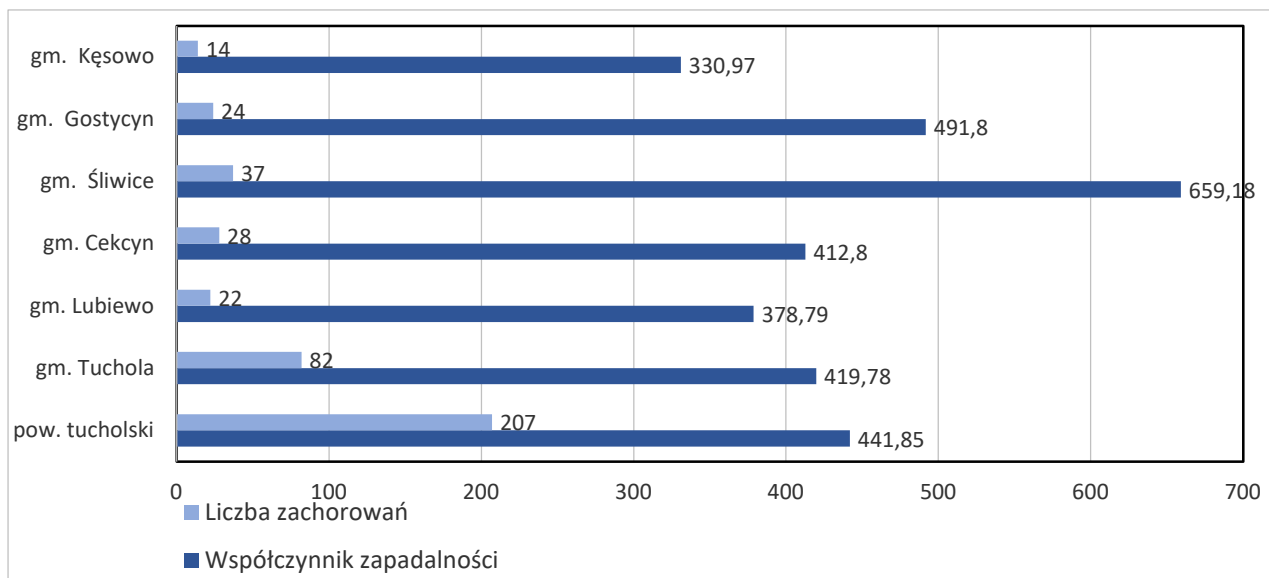
Sezonowy rozkład zachorowań na gripę potwierdzoną testem antygenowym w powiecie tucholskim w roku 2024

Rozkład zachorowań na gripę potwierdzoną testem antygenowym w poszczególnych grupach wiekowych według płci w powiecie tucholskim w roku 2024

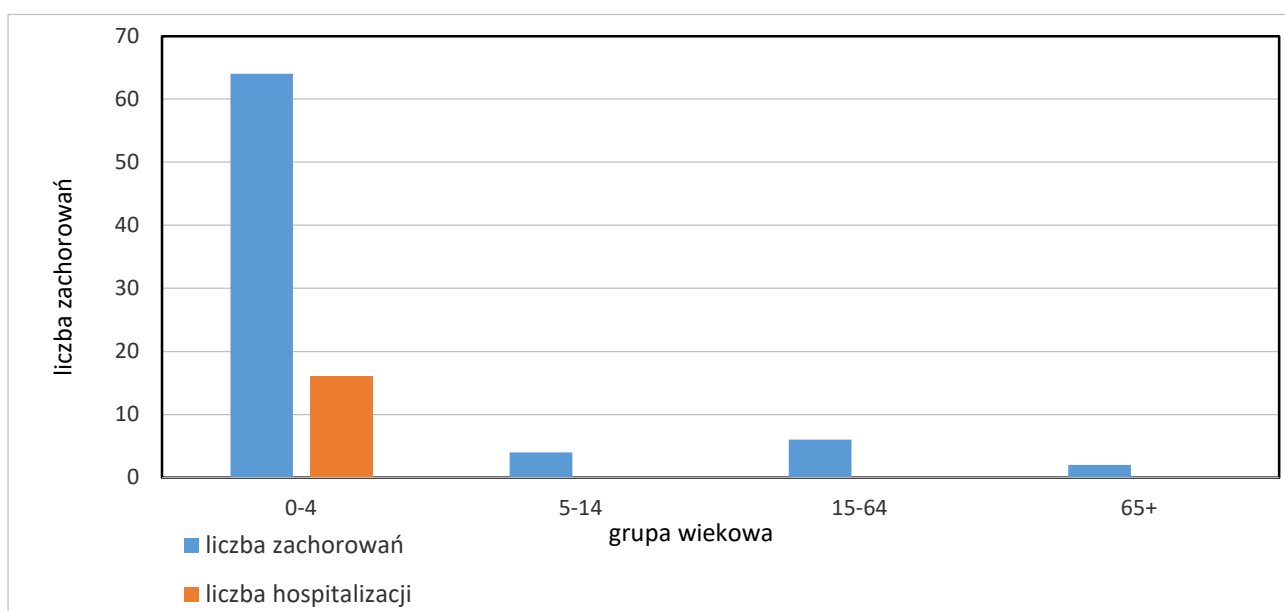
Rozkład zachorowań na gripę potwierdzoną testem antygenowym w poszczególnych gminach powiatu tucholskiego w roku 2024

Zakażenia wirusem RSV

W 2024 r. zarejestrowano 76 przypadków zakażeń wirusem RSV. Współczynnik zapadalności dla powiatu – 162,23 był ponad dwukrotnie wyższy niż określony w 2023 r. – 76,57, natomiast był nieznacznie wyższy niż współczynnik zapadalności województwa – 150,12. W przypadku zachorowań występujących u dzieci do lat 2 w 2024 r. w powiecie tucholskim zapadalność – 5242,46 była znacznie wyższa niż zapadalność dla województwa – 3762,69. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w styczniu, natomiast najwyższą zapadalność rejestrowano na terenie gm. Śliwice (wsp. zap. 391,95). Zachorowania dominowały w grupie wiekowej 0-4 lat: 64 przypadki.

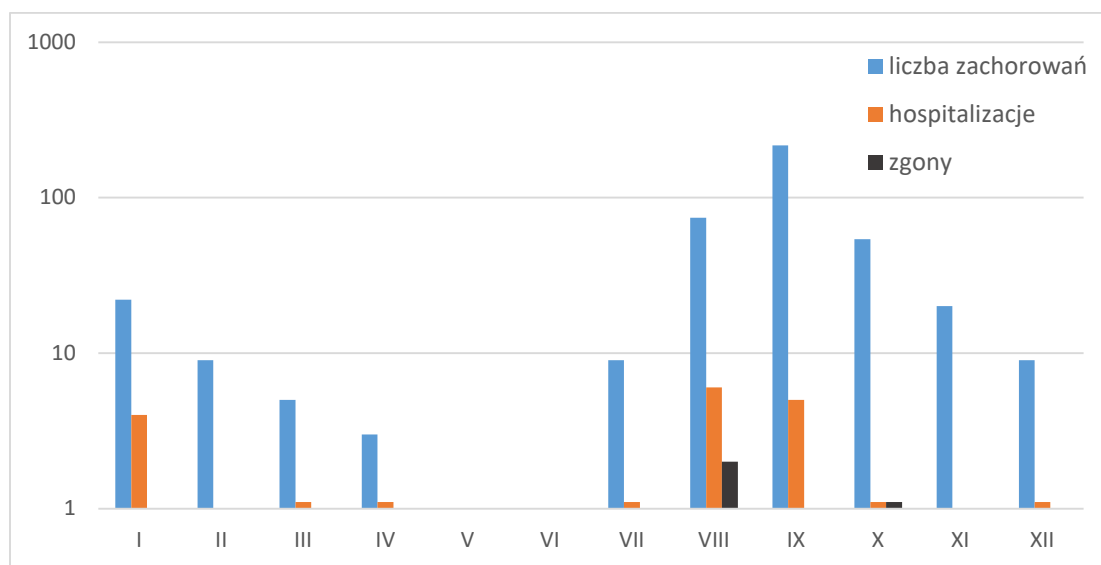
Rozkład wiekowy przypadków zakażeń wirusem RSV, zarejestrowanych w powiecie tucholskim w roku 2024

COVID-19 zakażenia SARS-CoV-2

W 2024 roku zarejestrowano 422 przypadki zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 (w tym 17 zarejestrowanych jako przypadki możliwe). Współczynnik zapadalności wynosił 900,79 i był wyższy od współczynnika określonego w roku 2023 (701,86) oraz zbliżony do współczynnika określonego dla województwa – 925,08. Największą liczbę potwierdzonych przypadków w 2024 r. stwierdzono w sierpniu i wrześniu, w roku poprzednim najczęściej przypadków rejestrowano w marcu, listopadzie i grudniu.

Zakażenia SARS-CoV-2 w powiecie tucholskim w roku 2024

W powiecie tucholskim najczęściej zachorowań dotyczyło osób dorosłych, z przewagą kobiet, lecz mężczyźni częściej wymagali hospitalizacji. Zarejestrowano 3 zgony z powodu COVID-19, które dotyczyły 1 kobiety w wieku 65 lat oraz 2 zachorowań w ognisku szpitalnym: 2 mężczyzn: w wieku 69 i 89 lat. Wszyscy chorzy byli obciążeni chorobami współistniejącymi. Najwyższą zapadalność rejestrowano na terenie gm. Gostycyn i gm. Śliwice.

Choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne

Na terenie powiatu nie rejestrowano zachorowań na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne (cholera, dżuma, ospa prawdziwa, gorączki krwotoczne) oraz nie notowano zdarzeń stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Profilaktyka wścieklizny u ludzi

W roku 2024 w 65 przypadkach podejmowano dochodzenie epidemiologiczne w związku z pokąsaniem przez zwierzęta (psy i koty). Sytuacja była lepsza niż w roku 2023 – 80 przypadków. O zdarzeniach każdorazowo powiadamiano Powiatowy Inspektorat Weterynarii, ze względu na konieczność obserwacji zwierzęcia lub objęcia poszkodowanego szczepieniem poekspozycyjnym przeciwko wściekliznie. Zwrotnie PPIS otrzymywał wyniki obserwacji zwierząt. W analizowanym okresie przeciwko wściekliznie zaszczepiono 12 osób ze względu na brak możliwości obserwacji zwierzęcia będącego sprawcą pokąsania (w 2023 r. – 19).

Zgony z powodu chorób zakaźnych

W roku 2024 zarejestrowano 3 zgony: wszystkie dotyczyły zachorowań na COVID-19 (mężczyźni w wieku 69 i 89lat – zachorowania z ogniska szpitalnego oraz kobieta w wieku 65 lat, wszystkie osoby były obciążone innymi chorobami współistniejącymi).

Zakażenia szpitalne

W 2024 r. wystąpiło ognisko szpitalne COVID-19. Zachorowały 4 osoby, pacjenci przyjęci na Oddział Wewnętrzny z Inwazyjną Opieką Kardiologiczną z powodu innych dolegliwości. prawdopodobną przyczyną było nie zachowanie reżimu sanitarnego w oddziale: możliwość odwiedzin pacjentów z innych pokoi, odwiedziny u pacjentów u osób spoza szpitala. Przeprowadzono badania pacjentów, którzy mieli kontakt z chorymi wyniki były negatywne. Osoby chore izolowano w wydzielonej strefie izolacyjnej oraz wprowadzono działania mające na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażeń, m. in. identyfikację kontaktów, obserwację pacjentów i personelu, badania przesiewowe nowoprzyjętych pacjentów, ograniczenie odwiedzin w oddziale. W ognisku zarejestrowano 2 zgony.

OCENA REALIZACJI PROGRAMU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Na terenie powiatu tucholskiego obowiązkowe szczepienia ochronne wśród dzieci i młodzieży jak również szczepienia osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie wykonywane są w 12 punktach. Przeprowadzane są one terminowo, przez wykwalifikowany personel. Odsetek osób zaszczepionych utrzymuje się na wysokim poziomie i jest porównywalny z rokiem ubiegłym. W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 12 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). Wszystkie odczyny miały charakter łagodny, dotyczyły: miejscowego odczynu, tj. obrzęku lub zaczerwienienia w miejscu podania szczepionki, wystąpienia gorączki, wysypki uogólnionej lub ciągłego płaczu. W krótkim czasie zakończyły się całkowitym powrotem do zdrowia. W 2024 r. wzrosła liczba uchylających się od obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym. W toku postępowań wobec osób uchylających się od szczepień 13 osób zobowiązanych wykonało szczepienia u 11 osób (11 dzieci). Wobec 1 osoby zobowiązanej zawieszono postępowanie z uwagi na pojawienie się okresowych przeciwwskazań medycznych do wykonania szczepień ochronnych, wobec 10 osób wygasł obowiązek dotyczący wykonania szczepień u 8 osób. W analizowanym okresie wydano 83 upomnienia oraz wydawano 56 tytułów wykonawczych wraz z wnioskami o ukaranie. Liczba osób uchylających się od wykonania obowiązkowych szczepień na koniec roku wynosiła 95, co skutkowało niezaszczepieniem 69 dzieci i 8 osób dorosłych. Dokumentacja szczepienna prowadzona jest prawidłowo. W powiecie realizowane były również szczepienia zalecane przeciwko grypie, pneumokokom, meningokokom, kleszczowemu zapaleniu mózgu, półpaścowi oraz wirusowi brodawczaka ludzkiego w ramach powszechnego programu szczepień przeciw HPV.

Wnioski

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie tucholskim w 2024 r. nie odbiegała znacząco od sytuacji w roku 2023 i sytuacji w województwie. W okresie tym nastąpił:

- wzrost zakażeń SARS-CoV-2 i spadek zgonów z powodu COVID-19,
- wzrost przypadków RSV i grypy potwierdzonych testem antygenowym,
- wzrost zachorowań na płonicę,
- spadek zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej oraz o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, oraz wystąpiły:

- zachorowania na krztusiec,
- 1 ognisko chorób przenoszonych drogą pokarmową,
- 1 ogniska zakażeń szpitalnych.

Na terenie powiatu tucholskiego szczepienia ochronne prowadzone są prawidłowo i zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. Odsetek osób zaszczepionych utrzymuje się na wysokim poziomie, efektem czego jest korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób, przeciw którym prowadzi się obowiązkowe szczepienia ochronne.

OCENA SANITARNA PODMIOTÓW LECZNICZYCH I PRAKTYK ZAWODOWYCH WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Działalność kontrolno-represyjna

Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Nadzór sanitarny obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego obiektów wraz z otoczeniem tj. utrzymanie bieżącej czystości pomieszczeń i ich funkcjonalność, wyposażenie w sprzęt medyczny szczególnie jednorazowego użycia, materiały opatrunkowe, środki do utrzymania czystości i dezynfekcyjne, postępowanie z bielizną czystą i brudną, sposób gromadzenia i usuwania odpadów medycznych powstających podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, przechowywanie odzieży osobistej i ochronnej, zaopatrzenie w wodę a także dokumentację zdrowotną personelu. W obiektach świadczących usługi medyczne szczególnym nadzorem objęto przestrzeganie procedur gwarantujących bezpieczeństwo epidemiologiczne w zakresie sterylizacji i dezynfekcji. W 2024 roku na terenie powiatu funkcjonowało 30 podmiotów leczniczych prowadzących działalność w zakresie stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych oraz ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, skontrolowano 22 obiekty. W ewidencji PPIS w Tucholi w 2024 r. były:

- 1 szpital,
- 1 zakład opiekuńczo-leczniczy,
- 19 przychodni, ośrodków zdrowia, poradni,
- 1 medyczne laboratorium diagnostyczne,
- 1 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- 7 inne (hospicjum, 3 poradnie logopedyczne, stacja dializ, 2 punkty poboru materiału biologicznego do badań).

W grupie 42 praktyk zawodowych wykonujących działalność leczniczą skontrolowano 24 obiekty.

W ewidencji PPIS w Tucholi w 2024 r. były:

- 14 indywidualnych praktyk lekarskich – w tym 14 praktyk lekarzy dentyków;
- 21 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich – w tym 1 praktyka lekarza denty;
- 2 indywidualne praktyki pielęgniarek;
- 2 grupowe praktyki pielęgniarek;
- 3 inne (gabinety rehabilitacji ruchowej).

Łącznie przeprowadzono 46 kontroli sanitarnych ww. obiektów. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre.

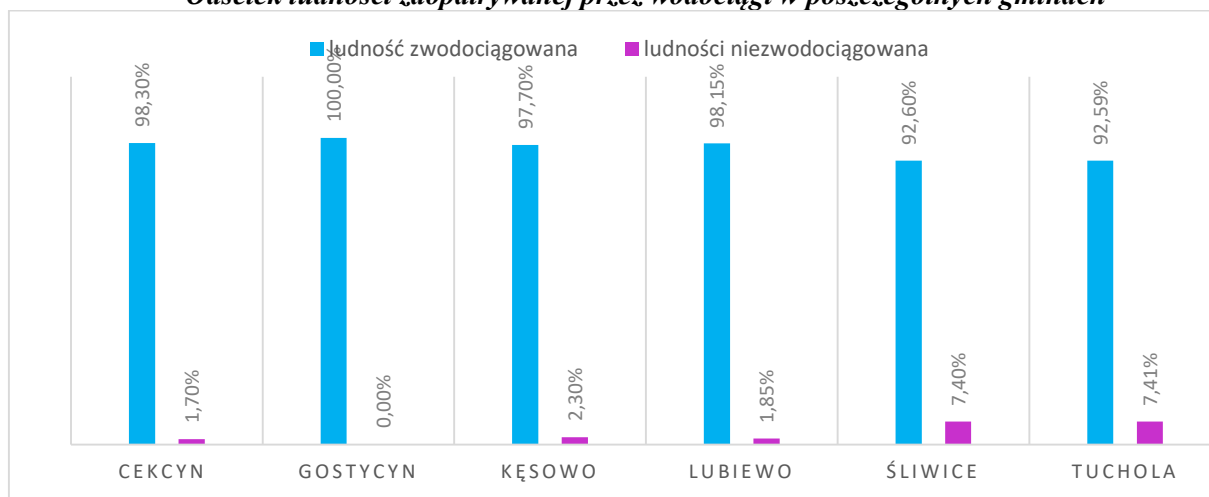
Zdecydowana większość skontrolowanych podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych wykonujących działalność leczniczą, na terenie powiatu tucholskiego, cechowały się dobrym stanem technicznym, sanitarno - higienicznym i funkcjonalnym zarówno pomieszczeń jak i wyposażenia i urządzeń. Wyjątek stanowił szpital i jedna przychodnia wiejska, gdzie podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne w postaci: uszkodzeń glazury, spękań ścian, uszkodzenia powierzchni podłogi, zabrudzeń ścian i sufitów, uszkodzeń drzwi wejściowych do gabinetów. Dla obu obiektów organ wydał decyzje z terminem usunięcia nieprawidłowości w 2025 r.

Wyposażenie obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, w sprzęt medyczny, w tym jednorazowego użytku, materiały opatrunkowe, rękawiczki jednorazowe, a także zaopatrzenie w środki myjące i dezynfekujące, było wystarczające. Preparaty dezynfekcyjne dobrane były właściwie ze względu na spektrum, czas i zastosowanie. W 2024 roku we wszystkich skontrolowanych placówkach prowadzona była segregacja odpadów medycznych i komunalnych. Posiadały one opracowane i wdrożone procedury oraz instrukcje postępowania z odpadami medycznymi, jak również aktualne umowy na odbiór odpadów medycznych ze specjalistycznymi firmami. Kontrola przestrzegania zasad bezpieczeństwa epidemiologicznego, w podmiotach prowadzących działalność leczniczą, była zadaniem priorytetowym. Zarówno w szpitalu, przychodniach, ośrodkach zdrowia i poradniach oceniano ryzyko wystąpienia zakażeń związanych z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych, co dokumentowano. W celu ograniczenia ryzyka wystąpienia zakażeń związanych z wykonywaniem zabiegów medycznych, w tym inwazyjnych zabiegów diagnostycznych oraz zachowania właściwych standardów higieny, przeprowadzano regularnie kontrolę wewnętrzną, zgodnie z opracowanymi harmonogramami oraz doraźnie w razie potrzeb. W placówkach opracowane zostały procedury sanitarno-higieniczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie procesów dezynfekcji i sterylizacji narzędzi, sprzętu i powierzchni. Wykorzystywano sprzęt medyczny jednorazowego użycia oraz sprzęt wielorazowego użycia, który poddawano dezynfekcji wstępnej i właściwej sterylizacji. W podmiotach leczniczych zwracano szczególną uwagę na zachowanie odpowiedniego ciągu technologicznego w procesach dekontaminacji. Narzędzia medyczne podlegały bieżącej kontroli jakości w celu wyeliminowania zużytego sprzętu. Stosowany asortyment preparatów do dezynfekcji był szeroki, odpowiednio dobrany pod względem zdefiniowanego poziomu ryzyka. Sterylizacja narzędzi i drobnego sprzętu medycznego odbywała się wyłącznie w autoklawach. Kontrola wewnętrzna pracy autoklawów przeprowadzana jest przy użyciu oznaczników skuteczności sterylizacji rękawów papierowo-foliowych, chemicznych wskaźników paskowych oraz testów biologicznych raz w miesiącu. Nie kwestionowano żadnego z procesów. Autoklawy objęte są również dozorem technicznym.

STAN SANITARNY WÓD I URZĄDZEŃ WYKORZYSTYWANYCH DO ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie tucholskim pochodzi z ujęć podziemnych. W ewidencji PPIS w Tucholi znajduje się 16 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, w tym 4 wodociągi o produkcji $\leq 100\text{m}^3/\text{d}$, 11 wodociągów o produkcji od 101 do $1000\text{m}^3/\text{d}$ i 1 wodociąg o produkcji od 1001 do $10000\text{m}^3/\text{d}$, które zaopatrywały w wodę ok. 96% ludności powiatu tucholskiego.

Odsetek ludności zaopatrywanej przez wodociągi w poszczególnych gminach

Procentowy udział ludności powiatu zaopatrywanej w wodę przez poszczególne grupy wodociągów na koniec 2024 r. przedstawiał się następująco:

- <100 m³/d - 3,3%
- 101- 1000 m³/d - 63,3%
- 1001 – 10000 m³/d - 33,4%

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, obowiązek zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.2017.2294), spoczywa na administratorze. W analizowanym okresie administratorzy prowadzili kontrolę wewnętrzną jakości wody w zakresie parametrów grupy A i B (zgodnie z załącznikami rozporządzenia), w oparciu o harmonogramy uzgodnione z PPIS w Tucholi, w określonych punktach zgodności na sieci jak i w stacjach uzdatniania wody. Na terenie powiatu tucholskiego administratorzy wykonywali badania w akredytowanym laboratorium zaopiniowanym przez PPIS w Tucholi. Sprawozdania z badań administratorzy wodociągów przekazywali na bieżąco do PPIS w Tucholi. W pojedynczym przypadku, administrator wodociągu z gm. Gostycyn nie przekazał niezwłocznie wyników badań, w których stwierdzono obecność bakterii grupy coli, co skutkowało nałożeniem mandatu. Administratorzy pobrali łącznie 127 próbek do badań (111 na parametry grupy A i 16 na parametry grupy B) z czego 18 próbek było kwestionowanych co stanowiło 14,17% wszystkich próbek.

W analizowanym okresie PPIS w Tucholi w ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody prowadził monitoring kontrolny i przeglądowy, pobierając próbki wody z punktów poboru ustalonych z administratorami wodociągów, w oparciu o harmonogram zatwierdzony przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy. Badania próbek wody w zakresie parametrów grupy A i B prowadzone były w laboratorium WSSE w Bydgoszczy. W 2024 r. pobrano w ramach harmonogramu 10 próbek wody do badań, w tym 5 próbek do badań w zakresie parametrów grupy A i 5 próbek do badań w zakresie parametrów grupy B. Ponadto PPIS w Tucholi pobrał do badań na mikrobiologiczne parametry grupy B 2 próbki po działaniach naprawczych w wodociągu publicznym w gm. Gostycyn, w obu stwierdzono obecność bakterii grupy coli (5 i 11 jtk). PPIS w Tucholi wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności na unieruchomienie wodociągu do czasu spełnienia wymagań. Administrator podjął działania naprawcze i doprowadził jakość wody do spożycia do zgodnej z rozporządzeniem w krótkim okresie.

W analizowanym okresie z próbek pobranych przez administratorów wodociągów publicznych odnotowano 4 przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów > 300 jtk/1ml oraz 2 przekroczenia parametru bakterie grupy coli 3 i 21 jtk/100ml. W ujęciach indywidualnych natomiast, 12 próbek nie odpowiadało wymaganiom rozporządzenia, gdzie stwierdzano przekroczenie jednego lub kilku parametrów w badanej próbce. Przekroczenia kształtowały się następująco:

- 7 próbek z przekroczeniem ogólnej liczby mikroorganizmów >300 jtk/1ml
- 3 próbki z przekroczeniem manganu – 126, 168 i 191 µg/l
- 2 próbki z przekroczeniem żelaza – 941 i 2581 µg/l
- 2 próbki z przekroczeniem mętności – 5,2 i 31,5 NTU
- 2 próbki z nieakceptowalnym smakiem i zapachem
- 1 próbka z nieakceptowalną barwą.

PPIS w Tucholi wydał 8 decyzji na ww. przekroczenia, zarządcy doprowadzili jakość wody do zgodnej z rozporządzeniem, wyjątek stanowiło 1 ujęcie indywidualne, gdzie nadal prowadzone jest postępowanie.

Na koniec 2024 r. jakość wody do spożycia, w którą zaopatrywana była ludność powiatu tucholskiego spełniała wymagania określone w przepisach prawa i nie stanowiła ona zagrożenia dla zdrowia i życia konsumentów. Wyjątek stanowiło 1 ujęcie indywidualne, w którym woda była warunkowo przydatna ze względu na przekroczenie parametrów wskaźnikowych (mangan, żelazo,

barwa i mętność), które nie stanowią zagrożenia dla zdrowia, a jedynie mogą pogarszać parametry wizualne wody. Od wielu lat nie stwierdzano przekroczeń parametrów chemicznych o istotnym znaczeniu dla bezpieczeństwa zdrowotnego.

Monitorowanie obecności bakterii *Legionella* w ciepłej wodzie w budynkach użyteczności publicznej

Zgodnie z obowiązującym przepisem prawa, wynikającym z zagrożenia jakie niesie występowanie bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie wykorzystywanej do celów higienicznych, administratorzy/właściciele budynków użyteczności publicznej oraz budynków zamieszkania zbiorowego przeprowadzali badania jakości wody w kierunku *Legionella sp.* Wyniki analiz przesyłano do PPIS w Tucholi. W 2024 r. badania w tym kierunku przeprowadzono w 26 obiektach, m.in. w: szpitalu, ośrodkach zdrowia, zakładzie rehabilitacji leczniczej, obiektach użyteczności publicznej, obiektach zamieszkania zbiorowego, budynku wielorodzinnym, placówkach szkolnych i przedszkolnych oraz pływalniach. Stopień skażenia w większości oceniono jako „brak” lub „znikomy”. Spośród 98 próbek pobranych przez zarządców w 11 stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii *Legionella sp.* PPIS w Tucholi wydał 3 decyzje na doprowadzenie jakości ciepłej wody użytkowej do zgodnej z wymogiem rozporządzenia na skażenie o stopniu wysokim i 1 decyzję na skażenie o stopniu średnim. Działania naprawcze oraz powtórny pobór próbek wykluczyły obecność bakterii w instalacjach cwu.

Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

W 2024 r. na terenie powiatu tucholskiego funkcjonowało **5 kąpielisk**, wyznaczonych uchwałami rad gmin w:

Cekcynie na jeziorze Wielkim Cekcyńskim,
Gostycynie na jeziorze Środkowym,
Łobodzie na jeziorze Trzcianno
Tucholi na jeziorze Głębocek
Bysławiu na jeziorze Bysławskim.

Łącznie przeprowadzono 10 kontroli sanitarno-higienicznych infrastruktury kąpielisk, która nie budziła zastrzeżeń. Na terenie kąpielisk zapewniono: przebieralnie i toalety wyposażone w niezbędne środki czystości, pojemniki na odpady stałe, tablice informacyjne, regulaminy, maszty z flagami oraz sprzęty służące rekreacji zarówno dzieci jak i dorosłych. Stan techniczny pomostów nie budził zastrzeżeń. Nad bezpieczeństwem osób kąpiących się czuwali ratownicy. Do najistotniejszych elementów nadzoru sanitarnego nad kąpieliskami należała ocena jakości wody przed rozpoczęciem sezonu (na podstawie wyników badań próbek wody pobranych przez Inspekcję Sanitarną) oraz 3 razy w sezonie (na podstawie wyników badań próbek pobranych przez organizatorów kąpielisk).

PPIS w Tucholi dokonywał bieżącej oceny jakości wody w oparciu o badania własne, jak i te przekazane przez organizatorów. W ocenie przydatności wody do kąpieli uwzględniano przede wszystkim parametry mikrobiologiczne enterokoki i bakterie *Escherichia coli* oraz zakwity sinic. Jakość wody w kąpieliskach odpowiadała wymaganiom określonym w przepisach prawa.

PPIS w Tucholi wydał 20 bieżących ocen jakości wody w kąpieliskach, 5 sezonowych i 5 ocen klasyfikujących wodę (we wszystkich kąpieliskach jakość wody doskonała). Wszystkie oceny były pozytywne. Kąpieliska stanowiły miejsca bezpieczne pod względem higienicznym.

W 2024 r. na terenie powiatu w sezonie letnim funkcjonowało 5 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, 3 na terenie gm. Kęsowo i 2 na terenie gm. Tuchola. Na terenie gm. Kęsowo uchwalono następujące miejsca: Kęsowo na j. Kęsowo (w lipcu zarządcą była Gmina Kęsowo, natomiast w sierpniu Gminna Biblioteka Publiczna w Kęsowie), Żalno na j. Żalno (funkcjonowało w lipcu, zarządcą była Gmina Kęsowo). Miejsca do kąpieli na terenie gminy Kęsowo

były ogólnodostępne, oznakowane tablicami informacyjnymi. Obowiązek monitorowania jakości wody z miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli spoczywał wyłącznie na organizatorach, którzy przeprowadzali badania z częstotliwością 1 raz przed sezonem kąpielowym i 1 raz w sezonie. Zostało pobranych 6 próbek do badań przez administratora, w których nie stwierdzono przekroczeń mikrobiologicznych ani zakwitów sinic. PPIS w Tucholi wydał 6 pozytywnych bieżących ocen jakości wody. Na terenie gminy Tuchola natomiast uchwalono następujące miejsca: Biała punkt K-1 oraz Biała punkt K-2, miejsca te utworzono wyłącznie dla harcerzy. Organizatorem była Choraławka Kujawsko-Pomorska ZHP. Punkt K-1 funkcjonował na przełomie czerwca i lipca, natomiast punkt K-2 funkcjonował na przełomie lipca i sierpnia. Zarządca pobrał do badań 3 próbki do badań, PPIS w Tucholi wydał 4 pozytywne oceny i 2 negatywne. Ze względu na utrzymujący się zakwit sinic w punkcie K-2, zarządca zdecydował o wcześniejszym zakończeniu sezonu.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Pływalnie kryte

Na terenie powiatu funkcjonują 3 pływalnie. Jednym z obiektów jest kompleks rekreacyjny na terenie gm. Tuchola obejmujący krytą pływalnię, jacuzzi, brodzik dla dzieci, zjeżdżalnia, saunarium, dwa zespoły szatni, umywalnie z natryskami i toaletami, zaplecze sanitarne, drugim obiektem jest pływalnia w obiekcie hotelowym w skład której wchodzi basenu i jacuzzi, trzecim jest pływalnia w ośrodku rehabilitacyjnym (gm. Cekcyn), w skład którego wchodzi basen rehabilitacyjny dla pacjentów oraz jacuzzi dostępne dla wszystkich zakwaterowanych w ośrodku.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w tych obiektach nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu higienicznego i infrastruktury z wyjątkiem jednego obiektu w gm. Tuchola, gdzie na hali basenowej stwierdzono ciemne zacieki na ścianach i łuszczącą się farbę. Wydano decyzję na doprowadzenie do właściwego stanu sanitarnego hali basenowej. Właściciel usunął nieprawidłowości. W 2024 r. z pływalni PPIS w Tucholi pobrał łącznie 14 próbek wody do badań z czego 6 nie odpowiadało wymaganiom sanitarnym. Nieprawidłowości dotyczyły poziomu chloroformu (0,0919; 0,1100; 0,1980; 0,2260 oraz 0,1770 mg/l), Σ THM (0,2390; 0,1990; 0,2270 i 0,1110 mg/l), utlenialności 6,2 mg/l O₂, azotanów 23,6 mg/l, chloru wolnego i związanego, które w większości próbek były nieznacznie podwyższone. W jednej próbce w jacuzzi oznaczono *Pseudomonas aeruginosa* – 2 jtk/100ml. PPIS w Tucholi wydał 5 decyzji. Ponadto właściciele basenów prowadzili również kontrolę jakości wody na pływalni we własnym zakresie zgodnie z ustalonymi z PPIS harmonogramami i przekazywali wyniki badań na bieżąco po ich otrzymaniu z laboratorium. W ciągu roku dwa razy podczas poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej w jacuzzi oznaczono *Pseudomonas aeruginosa* – 3 oraz 12 jtk/100ml, *Legionella sp.* – 500 jtk/100ml w jednej próbce oraz ogólną liczbę mikroorganizmów – 134 jtk/1ml również w jednej próbce. Organ wydawał decyzje na przekroczenia mikrobiologiczne w próbkach z kontroli wewnętrznej. Działania naprawcze polegające na wymianie wody i dezynfekcji niecek były skuteczne, ponieważ w próbkach kontrolnych nie wykrywano obecności bakterii.

Zgodnie z rozporządzeniem PPIS w Tucholi wydał oceny roczne jakości wody w basenach, w których pod uwagę brano analizy wykonywane na basenach, wyniki badań laboratoryjnych wykonywanych przez administratora jak również badania PPIS w Tucholi, wykonane przed wydaniem oceny. Przekroczenia zawartości chloru wolnego i związanego pojawiały się często, natomiast pozostałe wskaźniki fizyczne i chemiczne oraz przekroczenia mikrobiologiczne miały charakter incydentalny. Obiekty oceniono jako dobre.

Pływalnie odkryte

W ewidencji PPIS w Tucholi w 2024r. były 2 obiekty. Jedna z pływalni odkrytych składała się

z 2 basenów dla dorosłych, 1 basenu dla dzieci, dwóch zjeżdżalni, budynku socjalnego z wydzieloną częścią higieniczno-sanitarną i techniczną. Podczas kontroli sanitarnej nie stwierdzono nieprawidłowości. Druga natomiast funkcjonowała w obiekcie z pokojami gościnnymi. W 2024 r. z pływalni PPIS w Tucholi pobrał łącznie 3 próbki wody do badań z czego 3 nie odpowiadały wymaganiom sanitarnym. Nieprawidłowości dotyczyły poziomu chloroformu (0,1980-0,2260 mg/l) i Σ THM (0,1990-0,2270 mg/l). PPIS w Tucholi wydał decyzję na doprowadzenie jakości wody do zgodnej z wymaganiami, jednakże na niesprzyjające warunki atmosferyczne, właściciel postanowił zamknąć obiekt. Właściciele basenów prowadzili także kontrolę jakości wody na pływalni we własnym zakresie zgodnie z ustalonymi z PPIS harmonogramami i przekazywali wyniki badania na bieżąco po ich otrzymaniu z laboratorium. W nowym obiekcie w jednej z pobranych próbek z kontroli wewnętrznej oznaczono *Pseudomonas aeruginosa* – 44 jtk/100ml. Organ wydał decyzję na doprowadzenie jakości wody do zgodnej z wymaganiami rozporządzenia, która została wykonana. PPIS w Tucholi wystawił pozytywne oceny dla basenów zewnętrznych. Obiekty oceniono jak dobre.

Domy pomocy społecznej

W ocenie brano pod uwagę m.in. stan techniczny pomieszczeń mieszkalnych i sanitarnych oraz ich wyposażenie, gospodarowanie odpadami komunalnymi jak i medycznymi, postępowanie z bielizną i dbałość o stan bieżącej czystości pomieszczeń oraz otoczenie obiektu. Podczas kontroli stwierdzono nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, m.in.: brudne ściany, ubytki farb, tynku na ścianach. PPIS wydał decyzję, która została wykonana.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2024r. zarejestrowano nowy obiekt – Rodzinny Dom Pomocy w Wielkim Mędromierzu gm. Gostycyn. Stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń, jednakże podczas kontroli stwierdzono braki proceduralne.

Obiekty świadczące usługi hotelarskie

Grupa ta obejmuje obiekty zróżnicowane zarówno pod względem warunków technicznych, standardu wyposażenia, jak i zakresu oraz poziomu świadczonych usług. W tej grupie obiektów, na terenie powiatu funkcjonuje: 1 hotel **, 8 ośrodków wczasowych, 17 obiektów z pokojami gościnnymi, 2 stacje wodne, 4 pola biwakowe, 2 miejsca postojowe dla kajaków oraz 3 gospodarstwa agroturystyczne. Podstawowymi elementami podlegającymi kontroli były: stan higieniczny pomieszczeń oraz ich wyposażenie, postępowanie z bielizną, zaopatrzenie w wodę, sposób zagospodarowania ścieków i odpadów komunalnych, a także dbałość o stan bieżącej czystości pomieszczeń oraz otoczenia obiektu. W jednym z obiektów hotelarskich podczas kontroli stwierdzono nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń. PPIS prowadzi postępowanie w tej sprawie. W drugim obiekcie stwierdzono również nieprawidłowości sanitarno-techniczne, jednak postępowanie umorzono z uwagi na usunięte usterek przez zarządcę obiektu. W pozostałych obiektach nieprawidłowości nie stwierdzano, obiekty oceniono jako dobre.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu oraz świadczące łącznie powyższe usługi stanowiły najliczniejszą grupę obiektów użyteczności publicznej (97 zakładów). W 2024 roku przeprowadzono kontrole stanu sanitarnego w 55 zakładach. Podkreślenia wymaga fakt, iż bieżący nadzór nad ww. obiektami nadal utrudnia brak uregulowań prawnych, określających szczegółowe wymagania higieniczno-sanitarne, jakim powinny one odpowiadać. Wśród

skontrolowanych w 2024 roku obiektów w 4 zakładach fryzjerskich właścicieli ukarano mandataми karnymi z uwagi na niewłaściwy stan narzędzia przy świadczeniu usług, ponadto w jednym z nich organ wydał decyzję na nieodpowiedni stan sanitarny w obiekcie, która została wykonana. Zakres kontroli obejmował: ocenę stanu sanitarnego pomieszczeń i urządzeń, czystość narzędzi, sprawdzenie dostępności i stosowania procedur określających zasady utrzymania higieny i właściwego reżimu sanitarnego, zasady przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji, a także prawidłowego postępowania z odpadami, zwłaszcza niebezpiecznymi. Wszystkie zakłady opracowały i wdrożyły procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz instrukcje postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Właściciele salonów kosmetycznych, posiadają własne autoklawy. W pozostałych stosowane są narzędzia jednorazowego użycia.

Tereny rekreacyjne

W ewidencji znajduje się 148 obiektów tej grupy. Zalicza się tu place zabaw, parki oraz siłownie plenerowe. W 2024 r. przeprowadzono kontrolę na 45 placach zabaw. Zakres kontroli obejmował sprawdzenie stanu sanitarno-technicznego urządzeń, ogrodzeń jak również utrzymania czystości na terenach placów zabaw. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli.

Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu tucholskiego znajduje się 21 cmentarzy. W 2024 r. skontrolowano 1 z nich. Zakres kontroli obejmował interwencję mieszkańca skarżącego się na zniszczone/zapadnięte grobowce na cmentarzu. Kontrola potwierdziła nieodpowiedni stan grobowców. Nieprawidłowości zostały naprawione, organ nie prowadził postępowania. W 2024 r. na terenie powiatu przeprowadzono 3 ekshumacje za zgodą PPIS w Tucholi.

Inne obiekty użyteczności publicznej

Grupa ta obejmuje różnorodne obiekty użyteczności publicznej, nie zakwalifikowane do ww. grup. Zalicza się do nich: 2 targowiska, 3 obiekty sportowe, 7 obiektów kulturalno-widowiskowych, 8 parkingów miejskich, 41 przystanków - wiaty autobusowe, 1 pralnia, 6 kaplic przedpogrzebowych, jak i inne. W 2024 roku wpłynęło 9 interwencji dotyczących m.in. mieszkań prywatnych, stanu sanitarnego obiektów hotelarskich. Dwie z nich potwierdziły się, na stan sanitarny obiektów hotelarskich organ wydał decyzje, które zostały wykonane. Łącznie w 2024 r. ww. grupach skontrolowano 199 obiektów.

OCENA NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi

W 2024 r. w ewidencji zakładów, na terenie powiatu znajdowało się 588 obiektów podlegających urzędowej kontroli żywności. Zakłady nadzorowane w powiecie tucholskim w 2024 r. z podziałem na poszczególne gminy przedstawia poniższa tabela:

gmina	Tuchola	Gostycyn	Lubiewo	Śliwice	Cekcyn	Kęsowo
rodzaj zakładu						
zakłady żywienia zbiorowego	78	13	25	25	22	12

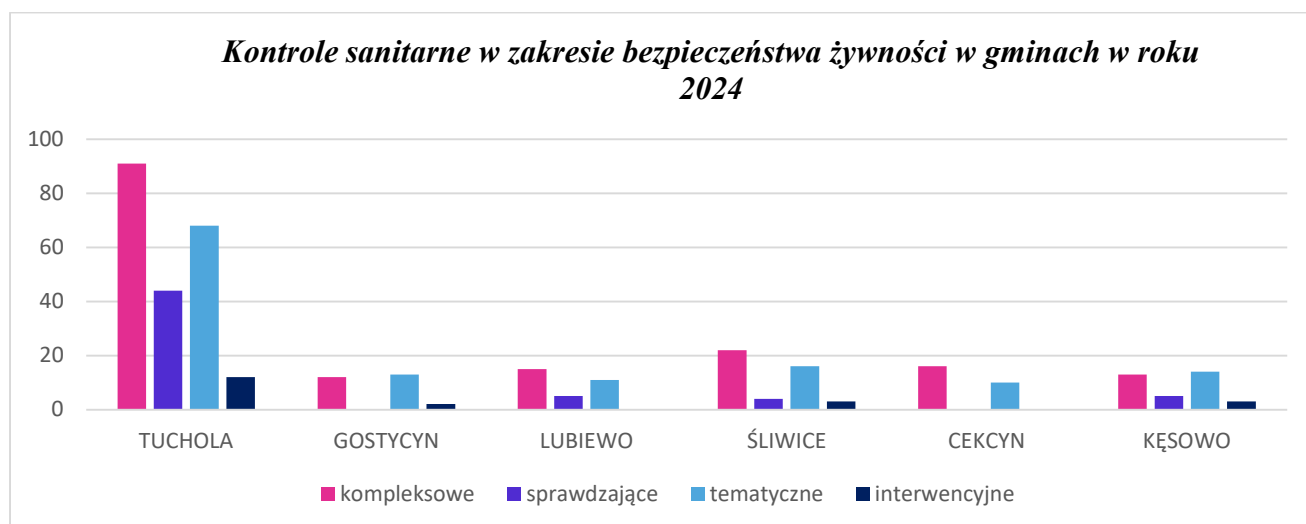
STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU TUCHOLSKIEGO W ROKU 2024

zakłady obrotu żywnością	133	17	25	30	22	16
zakłady produkcji żywności	52	45	13	5	10	32
zakłady produkcji i obrotu materiałów do kontaktu z żywnością	9	0	1	1	2	0
suma	272	75	64	61	56	60

W analizowanym okresie, w powiecie tucholskim skontrolowano 258 obiektów co stanowi 44% ogółu obiektów. Łącznie przeprowadzono 379 kontroli sanitarnych, w tym:

- 169 kontroli sanitarnych kompleksowych (z arkuszem oceny stanu sanitarnego),
- 20 kontroli interwencyjnych,
- 132 kontrole tematyczne (w tym 11 kontroli granicznych),
- 58 kontrole sprawdzające.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w poszczególnych gminach powiatu tucholskiego przedstawia poniższy wykres:

Dane liczbowe dotyczące nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia w powiecie tucholskim w 2024 r. z podziałem na poszczególne gminy przedstawia poniższa tabela:

dane za 2023 r.	powiat	gminy					
		Tuchola	Gostycyn	Lubiewo	Śliwice	Cekcyn	Kęsowo
liczba kontroli	379	215	27	31	45	26	35
liczba decyzji merytorycznych	117	60	10	14	9	18	6
w tym nakazujących usunięcie nieprawidłowości	25	14	0	4	2	2	3
liczba decyzji kosztowych	153	91	2	15	14	9	22
liczba nałożonych mandatów	35	17	1	5	6	3	3

upomnienia	3	3	0	0	0	0	0
tytuły wykonawcze	1	1	0	0	0	0	0
postanowienia o nałożeniu grzywny celem przymuszenia	0	0	0	0	0	0	0
pobrane próby	189	183	0	0	2	4	0

W 2024 r. podczas kontroli z zakresu bezpieczeństwa żywności stwierdzano najczęściej następujące nieprawidłowości:

- niewłaściwy stan higieniczny pomieszczeń w których pracuje się z żywnością i innych pomieszczeń, niewłaściwy stan higieniczny wyposażenia i urządzeń (brak porządku i czystości w pomieszczeniach, zły stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia);
- nieprawidłowe postępowanie z żywnością (brak możliwości identyfikacji i mrożenie surowego mięsa we własnym zakresie);
- wprowadzanie do obrotu żywności po terminie jej przydatności do spożycia;
- nieprawidłowe zabezpieczenie zakładu przed szkodnikami;
- brak aktualnych wyników badań wody;
- brak aktualnej dokumentacji GHP/GMP z elementami systemu HACCP, w tym brak zapisów kontrolnych rejestru temperatur;
- brak środka do dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością;
- wydłużanie dat minimalnej trwałości dla suplementów diety w stosunku do użytych surowców.

W związku ze stwierdzonymi niezgodnościami z przepisami prawa żywnościowego PPIS w Tucholi wydał 25 decyzji merytorycznych nakazujących ich usunięcie, w tym 4 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności, które dotyczyły:

- unieruchomienia zakładu w związku ze stwierdzeniem śladów bytowania gryzoni oraz odsunięcia od pracy w kontakcie z żywnością pracowników nieposiadających orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych o braku przeciwwskazań do wykonywania prac, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (zakład żywienia zbiorowego - gm. Tuchola);
- odsunięcia od pracy w kontakcie z żywnością pracownika nieposiadającego orzeczenia lekarskiego dla celów sanitarno-epidemiologicznych o braku przeciwwskazań do wykonywania prac, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (zakład małej gastronomii - gm. Tuchola);
- unieruchomienia zakładu w związku ze stwierdzeniem śladów bytowania gryzoni (2 zakłady obrotu żywnością – gm. Tuchola i gm. Lubiewo).

Ponadto w toku postępowania administracyjnego i egzekucyjnego PPIS w Tucholi wydał:

- 3 upomnienia (3 - gm. Tuchola);
- 1 tytuł wykonawczy (1 - gm. Tuchola);

W 2024 r. nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązków.

Nałożono 35 mandatów karnych na łączną kwotę 10450 zł. Ponadto, wydano 92 inne decyzje (zatwierdzenia, warunkowego zatwierdzenia, wykreślenia, zmiany decyzji w związku z rozszerzeniem działalności, umorzenia, uchyleń, zmiany terminu usunięcia nieprawidłowości) oraz 153 decyzje w sprawie pobrania opłaty za podejmowane czynności.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tucholi występował do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy z 5 wnioskami o nałożenie kary pieniężnej w związku z:

- prowadzeniem działalności niezgodnie z decyzją zatwierdzającą w **zakładzie małej gastronomii** (gm. Tuchola) w zakresie przygotowywania surówek i sosów w pomieszczeniu przygotowawczym

wykorzystując je niezgodnie z przeznaczeniem z uwagi na brak stanowiska /przestrzeni roboczej na obróbkę wstępną warzyw;

- prowadzeniem działalności bez zatwierdzenia i wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w **tymczasowym punkcie sprzedaży** (gm. Tuchola) w zakresie wprowadzania do obrotu jaj kurzych;
- prowadzeniem działalności niezgodnie z decyzją zatwierdzającą w **zakładzie żywienia w systemie cateringowym w punkcie przedszkolnym** (gm. Kęsowo) w zakresie wykorzystywania w żywieniu dzieci naczyń stołowych, wymagających mycia i wyparzania zamiast naczyń jednorazowego użytku;
- prowadzeniem działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w **gospodarstwie rolnym** (gm. Kęsowo) w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.

W 4 przypadkach PWIS w Bydgoszczy nałożył kary pieniężne na łączną kwotę 17000 zł., a w jednym przypadku PWIS w Bydgoszczy odstąpił od jej nałożenia.

Kontrola graniczna

W związku ze złożonymi wnioskami przedsiębiorców w 2024 r. w powiecie tucholskim przeprowadzono 11 kontroli granicznych dotyczących środków spożywczych eksportowanych (1 kontrola dot. wyrobów czekoladowych oraz 10 kontroli dot. suplementów diety). Na podstawie analizy dokumentacji oraz oględzin towarów zgłoszonych do granicznej kontroli sanitarnej PPIS w Tucholi wydał 11 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych.

Pobór próbek środków spożywczych i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Pobór próbek środków spożywczych, wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością odbywał się zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez PWIS w Bydgoszczy. Do badania w ramach urzędowej kontroli żywności i/lub monitoringu pobrano 182 próbki, w tym 177 próbek żywności i 5 próbek materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Próbki żywności badane były w kierunkach:

- mikrobiologicznym (100 próbek),
- pozostałości pestycydów (14 próbek),
- skażeń promieniotwórczych (3 próbki),
- akryloamidu (2 próbki),
- azotanów (1 próbka),
- substancji dodatkowych (6 próbek),
- GMO (1 próbka),
- WWA (3 próbki),
- oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych (2 próbki),
- metali szkodliwych dla zdrowia (15 próbek),
- mikotoksyn (8 próbek),
- alkaloidów pirolizydynowych, mikotoksyn i nadchloranów łącznie (1 próbkę),
- napromieniania żywności (1 próbka),
- glutenu z oceną znakowania (1 próbka),
- MCPD i pochodnych (1 próbka),
- histaminy (9 próbek),
- alergenów - orzeszki ziemne/białko orzeszków ziemnych (1 próbka – z oceną znakowania),
- żywności dla określonych grup - ocena znakowania (1 próbka),

- suplementy diety (6 próbek - oznaczenie witamin i/lub składników mineralnych z oceną znakowania),
- parametrów jęczenia (1 próbkę).

Próbki materiałów do kontaktu z żywnością badano w kierunkach:

- migracji specyficznej ołowiu, kadmu (2 próbki),
- migracji specyficznej bisfenolu A (1 próbka),
- migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (1 próbka),
- oceny organoleptycznej (1 próbka).

Ponadto w związku z podejrzeniami zatrucia jadem kiełbasianym pobrano 2 próbki wędlin w kierunku wykrywania genu kodującego neurotoksyny botulinowe u szczepów *Clostridium* spp. metodą qPCR.

Zakwestionowano 6 produktów spożywczych (7 próbek):

- wątroba z kurczaka – obecność *Campylobacter* spp.;
- pierogi z serem - stwierdzenie w 2 z 5 próbek obecność ww. drobnoustrojów na poziomie 6,0 x 10 jtk/g;
- kiełki rzodkiewki – stwierdzenie przypuszczalnej obecności *Escherichia coli* wytwarzających toksynę Shiga (STEC) w 25 g w 1 z 5 próbek;
- morele - przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu – folpetu (suma folpetu i ftalimidu wyrażona jako folpet);
- jarmuż - przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydów: acetamiprydu oraz lambda-cyhalotryny (w tym gamma-cyhalotryny) (suma izomerów R,S i S,R);
- suplement diety - nieprawidłowe oznakowanie – niedozwolone oświadczenie zdrowotne.

W związku z zakwestionowaniem ww. produktów każdorazowo dokonywano wstępnego szacowania ryzyka, informowano o tym fakcie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego właściwego ze względu na siedzibę producenta, a w przypadku żywności pochodzenia zwierzęcego właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii. Do systemu RASFF zgłoszono kiełki rzodkiewki, morele oraz jarmuż. Pozostałe produkty nie kwalifikowały się do zgłoszenia.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach

PPIS w Tucholi w 2024 r. do systemu RASFF zgłosił 4 produkty, w tym 3 w związku z zakwestionowaniem próbek pobranych do badań (kiełki rzodkiewki, morele, jarmuż). Do systemu RASFF zgłoszono również wprowadzany do obrotu wyłącznie za pośrednictwem Internetu suplement diety w związku błędnym oznakowaniem, tj. brakiem informacji o lecytynie sojowej jako substancji alergennej. Wstrzymano wprowadzanie do obrotu 55 szt. ze 120 szt. wyprodukowanych.

W 2024 r. odnotowano 7 zewnętrznych powiadomień o umieszczeniu w systemie RASFF niebezpiecznych produktów żywnościowych, wobec których podejmowano działania mające na celu wyeliminowanie kwestionowanych produktów z obrotu. Działania dotyczyły poniższych produktów.

Produkt	przyczyna kwestionowania- czynniki	
	B-biologiczne, CH-chemiczne, F-fizyczne, I-inne	
suplement diety „Allnutrition Alpha GPC”	I	nieautoryzowana nowa żywność – alfosceran cholicy (α -GPC)
„Papryka słodka”	B	Obecność pałeczek <i>Salmonella</i> spp.
„Bodyfuel Super Strenght Vitamin D” – suplement diety	I	10-krotnie wyższa zawartość witaminy D niż deklarowana na etykiecie
„Wiepszytk Kociewski (surowy wyrób mięsny)	B	<i>Listeria monocytogenes</i> w 2 z 5 próbek
Mąka żytnia typ 720	B	Przekroczenie NDP poziomu ochratoksyny A

Mak niebieski	CH	Stwierdzenie zawartości alkaloidów opium
Kiełbasa polska	B	Obecność <i>Listeria monocytogenes</i>

W zakładach obrotu żywnością i/lub zakładach produkcyjnych na terenie powiatu tucholskiego stwierdzono i wycofano:

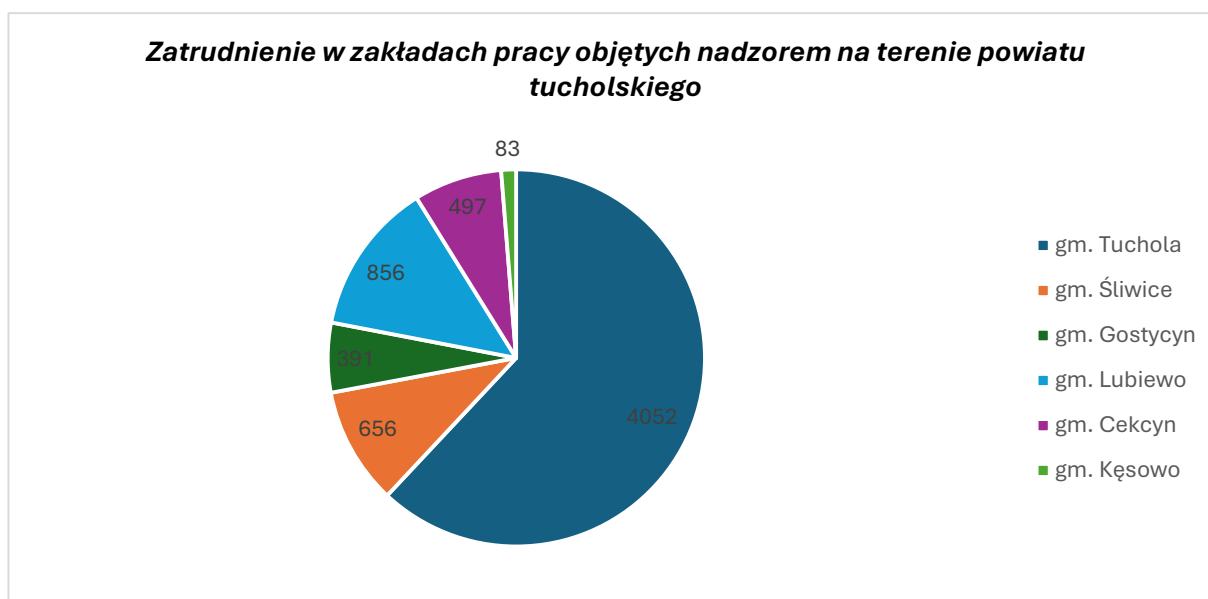
- „Papryka słodka” – wycofano z obrotu i zwrócono do dostawcy łącznie 1,1 kg;
- „Kiełbasa polska” – wycofano z obrotu i zutylizowano 1,73 kg.

Ponadto w 2024 r. do PPIS w Tucholi wpłynęło 5 powiadomień dot. produktów spożywczych, wobec których nie było wymagane podjęcie niezwłocznych działań (powiadomienia przesłane do wiadomości w związku z wycofywaniem produktów nadzorowanym na poziomie centrali sieci dystrybucyjnych i/lub przekroczonej termin przydatności do spożycia):

- „Kmin Rzymski”, w którym stwierdzono przekroczenie NDP alkaloidów pirolizydynowych,
- „Hummus z suszonymi pomidorami”, zakwestionowany w związku ze stwierdzeniem obecności *Salmonella* w 25 g w innych produktach, dla których wspólnym był zanieczyszczony surowiec;
- „Sałatka jarzynowa Go Tove”, zakwestionowany z uwagi na obecność *Salmonella* spp.;
- Elementy drobiowe, zakwestionowane z uwagi na obecność *Salmonella Enteritidis*;
- „Mieszanka Toscana Mix”, w której stwierdzono *Salmonella* Give i *Salmonella* Typhimurium oraz „Mix Sałat Klasyczny”, w którym stwierdzono *Salmonella* Give i *Salmonella* Concord;
- „Herbapol Herbatka fix rumiankowo-koperkowa”, zakwestionowana z uwagi na przekroczenie NDP sumy 35 alkaloidów pirolizydynowych;
- „Aria Naturalna woda mineralna niegazowana” zakwestionowana z uwagi na bakterie grupy coli w 1 z 5 próbek;
- Elementy mięsa drobiowego, w których stwierdzono obecność *Salmonella* spp.;
- „Herbatniki ETI Tea biscuits”, w którym stwierdzono wysoką zawartość akryloamidu.

OCENA NADZORU NAD CHEMIKALIAM I ŚRODOWISKIEM PRACY

W 2024 r. ewidencją objęto 249 zakładów pracy działających na terenie powiatu tucholskiego, które zatrudniały łącznie 6538 pracowników.

Na terenie powiatu dominują zakłady branży drzewnej i stolarskiej (11 % zakładów), zakłady przetwórstwa spożywczego (6% zakładów) oraz zakłady branży ślusarskiej (7% zakładów). W 2024r. działania inspekcji sanitarnej koncentrowały się na zapewnieniu odpowiednich warunków higienicznych pracy. Monitorowano zagrożenia zdrowia pracowników, w celu ich identyfikacji i usunięcia, względnie zminimalizowania. Skontrolowano 59 zakładów pracy, przeprowadzając łącznie 75 kontroli. W 57 obiektach dokonano oceny sanitarnej. W 29 z nich stwierdzono nieprawidłowości, w związku z którymi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tucholi wydał 27 decyzji nakazujących ich usunięcie. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły m. in.:

- braku środków higieny osobistej – mydła i ręczników papierowych,
- braku wentylacji w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz w pomieszczeniach pracy,
- niewłaściwego stanu higienicznego podłóg, sufitów, ścian, drzwi zasłonek prysznicowych i armatury sanitarnej w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych,
- braku szafek oraz miejsc siedzących dla pracowników w szatni,
- braku zlewozmywaka 2 komorowego oraz umywalki w jadalni,
- braku pomieszczenia ustępu dla kobiet,
- niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego ścian i sufitów w pomieszczeniu pracy,
- braku oświetlenia dziennego w pomieszczeniach pracy stałej,
- braku oceny ryzyka zawodowego w zakresie czynników biologicznych na stanowisku piekarza, pomocnika piekarza, lekarza, pielęgniarki, położnej.

W związku z prowadzonymi postępowaniami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tucholi w 2024 r. wydał 4 upomnienia, 2 tytuły wykonawcze oraz w 2 przypadkach przychylił się do wniosku strony i przydłużył termin wykonania nakazów zawartych w decyzji. W 2024 r. wydano 29 decyzji płatniczych w związku z podejmowanymi czynnościami, podczas których stwierdzano naruszenie przepisów prawa.

Zakłady pracy posiadające i stosujące substancje i preparaty chemiczne

W 2024 r. w tym zakresie skontrolowano 40 zakładów pracy (47 kontroli). W 9 obiektach stwierdzono nieprawidłowości polegające na: braku spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie; braku kart charakterystyki stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie; używaniu przeterminowanego płynu do dezynfekcji, posiadaniu kart charakterystyk stosowanych substancji i mieszanin chemicznych niezgodnych z art. 1 rozporządzeniem Komisji (UE) nr 2020/878 z dnia 18 czerwca 2020 r., zmieniającym załącznik nr II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), stosowaniu produktów do makijażu permanentnego bez wskazanego na opakowaniu zwrotu „Mieszanina do stosowania w tatuażach lub makijażu permanentnym”, stosowaniu produktów do makijażu permanentnego bez oznakowania w języku polskim. W tym zakresie PPIS w Tucholi wydał 7 decyzji.

Zakłady pracy, w których pracownicy narażeni są na działanie czynników biologicznych

W 2024 r. skontrolowano 22 zakłady pracy i przeprowadzono 27 kontroli w zakresie narażenia pracowników na czynniki biologiczne na stanowiskach pracy. W 6 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze polegające m.in. na: braku aktualizacji oceny ryzyka zawodowego w zakresie czynników biologicznych na stanowisku pracy; braku rejestru prac i pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do III grupy zagrożenia lub braku jego aktualizacji; braku zaszczepienia pracowników przeciwko WZW typu B; PPIS w Tucholi wydał w tym zakresie 5 decyzji.

Nadzór nad produktami biobójczymi

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących stosowania produktów biobójczych w 2024 r. przeprowadzono łącznie 52 kontrole w tym zakresie.

W zakresie stosowania produktów biobójczych przeprowadzono 30 kontroli w zakładach pracy, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych w 2024 r. skontrolowano 17 obiektów, przeprowadzono łącznie 22 kontrole. W dwóch obiektach stwierdzono nieprawidłowości. W jednym przypadku stwierdzono w obrocie produkt biobójczy w postaci tabletek do dezynfekcji wody basenowej - numer pozwolenia podany na opakowaniu nie figurował w aktualnym Wykazie Produktów Biobójczych oraz produkt biobójczy – aerozol do zwalczania owadów latających i biegających, który na opakowaniu nie posiadał wskazania daty ważności.

Natomiast w kolejnym przypadku stwierdzono w sprzedaży produkt biobójczy do pielęgnacji ostrzy, który nie figurował w aktualnym Wykazie Produktów Biobójczych oraz nie posiadał pełnego oznakowania oraz karty charakterystyki w języku polskim.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami PPIS w Tucholi wydał 2 decyzje wycofujące ww. produkty z obrotu.

W 2024 r. PPIS w Tucholi prowadził sezonowe kontrole dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych oraz rodentycydów i insektycydów stosowanych do deratyzacji i dezysekcji pomieszczeń i zabudowań. W związku z serią zatruć środkami ochrony roślin zawierającymi w swoim składzie substancję czynną fosforek glinu lub magnezu, które stanowią zatwierdzoną substancję czynną dla produktów biobójczych przeprowadzono czynności kontrole, pouczone sprzedawców o konieczności weryfikowania osób, które zakupują produkty biobójcze i weryfikowania czy są w tym zakresie przeszkolone (dot. produktów przeznaczonych dla profesjonalistów).

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W analizowanym okresie, kontrolą w tym obszarze objęto 19 zakładów (przeprowadzono 22 kontrole). W 15 zakładach stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły: braku przekazania informacji do PWIS w Bydgoszczy o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, braku wykazu prac wykonywanych przez pracowników zatrudnionych w warunkach narażających na działanie czynników rakotwórczych, braku wykazu pracowników zatrudnionych w warunkach narażających na działanie czynników rakotwórczych; braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowisku pracy w zakresie czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. PPIS w Tucholi wydał w tym zakresie 13 decyzji.

Ocena narażenia na czynniki szkodliwe

Na terenie powiatu tucholskiego 462 pracowników zatrudnionych było na stanowiskach pracy gdzie stwierdzono narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia, w tym narażonych na hałas – 220 osób, na pyły – 242 osób (dotyczy wszystkich zakładów pracy objętych nadzorem). W przekroczeniach NDN czynników szkodliwych, w skontrolowanych zakładach, pracowało 99 osób w warunkach ponadnormatywnego poziomu hałasu oraz 6 osób w przekroczeniach poziomu zapylenia. W 2024 r. wydano 19 decyzji nakazujących przeprowadzenie badań i pomiarów czynników

szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

Choroby zawodowe

W 2024 r. przeprowadzono 11 postępowań w sprawie chorób zawodowych, sporządzono 10 kart narażenia zawodowego. W 2024 r. PPIS w Tucholi wydał 10 decyzji niestwierdzających chorobę zawodową, natomiast nie wydano żadnej decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Choroby zawodowe rozpatrywane w latach 2020-2024

Poz.	Nazwa choroby zawodowej	Rok									
		2020		2021		2022		2023		2024	
		S	N	S	N	S	N	S	N	S	N
5	Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6	Astma oskrzelowa	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
15	Przewlekłe choroby zarządu głosu	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1
19	Przewlekłe choroby układu ruchu	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
20	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
21	Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
22	Zespół wibracyjny	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
25	Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	RAZEM	0	1	2	0	2	1	2	1	0	10

S- decyzje stwierdzające choroby zawodowe, N- decyzje niestwierdzające choroby zawodowe

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W 2024 r. do PPIS w Tucholi nie rejestrował spraw dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Do PPIS w Tucholi wpłynęły 3 zgłoszenia przypadku zatrucia, podejrzenia zatrucia lub zgonu spowodowanego środkiem zastępczym lub NSP:

1. zatrucie - mężczyzna, wiek 15, zatrucie THC, morfiną oraz karbamazepiną,
2. zatrucie - kobieta, wiek 15, zatrucie THC oraz etanolem,
3. zgon - mężczyzna, wiek 28, zatrucie 3-CMC (sprawę przekazano do PPIS w Sępólnie Krajeńskim).

Prowadzono również działania związane z nadzorem sanitarnym nad produktami zawierającymi substancje: kwas ibotenowy i muscymol (substancje psychoaktywne) w postaci grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*). Dokonano przeglądu stron internetowych, stwierdzono z terenu powiatu tucholskiego 1 ofertę sprzedażową suszonych grzybów. W trakcie podjętych działań ofertę usunięto.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W zakresie nadzoru nad kosmetykami nadzorem obejmowano zarówno produkcję jak i wprowadzanie do obrotu produktów kosmetycznych. W 2024 r. łącznie przeprowadzono 11 kontroli oraz wydano 3 decyzje administracyjne z rygorem natychmiastowej wykonalności w zakresie wycofania z obrotu kosmetyków dla których upłynęła data minimalnej trwałości oraz ze względu na

brak raportów bezpieczeństwa dla produktów kosmetycznych, 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne ze względu na usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli oraz dokonano wykreśleń 2 zakładów z wykazu zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne z rejestru prowadzonego przez PPIS w Tucholi. Wydano 5 decyzji nakładających karę pieniężną na łączną kwotę 12000 zł za m.in. niewłaściwe oznakowanie, brak zgłoszenia produktu kosmetycznego do bazy CPNP, brak dokumentacji, brak spójności w oznakowaniu, upływanie daty ważności.

W zakresie przestrzegania warunków zdrowotnych produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi oraz w zakresie prawidłowego oznakowania przeprowadzono 2 kontrole u producentów produktów kosmetycznych. Stwierdzone w 1 podmiocie nieprawidłowości:

- w zakresie oznakowania;
- nie przedłożenia raportów bezpieczeństwa dla wytwarzanych produktów kosmetycznych.

Podczas jednej z kontroli dokonano poboru prób produktów kosmetycznych (płyn micelarny) do badań w zakresie mikrobiologii. Pobranych próbek nie kwestionowano.

OCENA WARUNKÓW HIGIENICZNYCH W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU

W 2024 r. w ewidencji PPIS w Tucholi znajdowało się 61 placówek stałych i 158 placówek (turnusów) sezonowych (zimowiska 17, kolonie, obozy letnie 141). Łącznie przeprowadzono 123 kontrole w tych grupach obiektów.

Na terenie powiatu placówkami stałymi będącymi pod nadzorem PPIS w Tucholi były:

- 7 żłobków (1 gm. Cekcyn, 3 gm. Tuchola, 1 gm. Gostycyn, 1 gm. Śliwice, 1 gm. Lubiewo),
- 1 klub dziecięcy (1 gm. Kęsowo),
- 8 przedszkoli (2 gm. Tuchola, 1 gm. Gostycyn, 1 gm. Cekcyn, 3 gm. Lubiewo, 1 gm. Śliwice),
- 11 punktów przedszkolnych - (5 gm. Tuchola, 6 gm. Kęsowo),
- 21 szkół podstawowych (8 gm. Tuchola, 2 gm. Gostycyn, 2 gm. Kęsowo, 3 gm. Cekcyn, 3 gm. Lubiewo, 3 gm. Śliwice),
- 1 liceum ogólnokształcące (gm. Tuchola),
- 1 technikum (gm. Tuchola),
- 2 zespoły szkół (gm. Tuchola)
- 1 centrum szkolenia zawodowego (gm. Tuchola),
- 1 szkoła wyższa (gm. Tuchola),
- 1 internat (gm. Tuchola),
- 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy (gm. Tuchola),
- 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze (1 gm. Tuchola, 1 gm. Gostycyn, 1 gm. Kęsowo),
- 1 poradnia psychologiczno-pedagogiczna (gm. Tuchola),
- 1 schronisko (gm. Tuchola)

W placówkach stałych przeprowadzono 53 kontrole, w tym 16 dotyczyło przygotowania szkół do nowego roku szkolnego, które nie wykazywały nieprawidłowości.

Nadzorem objęto również placówki sezonowe.

Dane liczbowe dotyczące wypoczynku zimowego i letniego w powiecie tucholskim z podziałem na poszczególne gminy przedstawia poniższa tabela.

Wypoczynek zimowy

gmina	liczba miejsc	liczba zgłoszonych			liczba skontrolowanych	
		organizatorów	turnusów	uczestników	turnusów	uczestników
Śliwice	0	0	0	0	0	0
Lubiewo	0	0	0	0	0	0
Tuchola	2	5	7	199	3	110
Cekcyn	3	3	10	185	3	47
Kęsowo	0	0	0	0	0	0
Gostycyn	0	0	0	0	0	0
powiat 2024	5	8	17 (1-rezygnacja)	384	6	157

Wypoczynek letni

gmina	liczba miejsc	liczba zgłoszonych			liczba skontrolowanych	
		organizatorów	turnusów	uczestników	turnusów	uczestników
Śliwice	4	34	44	2377	21	985
Lubiewo	5	9	20	900	5	188
Gostycyn	2	5	11	827	5	401
Tuchola	7	35	40	2090	28	1378
Cekcyn	5	8	26	1041	5	244
Kęsowo	0	0	0	0	0	0
powiat 2024	23	91	141	7235	64	3196

W analizowanym okresie przeprowadzono 6 kontroli zimowego wypoczynku i 64 kontrole letniego wypoczynku. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów był zadowalający. PPIS w Tucholi nie wszczynał postępowań administracyjnych. W roku 2024 nie odnotowano również skarg na organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży.

W roku 2024, w ramach badania warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania, przeprowadzono 10 badań planów lekcji, wykonując 30 oznaczeń (nieprawidłowości nie stwierdzono) i 169 badań dostosowania mebli do wzrostu uczniów wykonując 338 oznaczeń (stwierdzając 30 stanowisk nieprawidłowych - wydano ustne zalecenia ich usunięcia) oraz 13 badań ergonomii mebli w przedszkolach wykonując 26 oznaczeń (nie stwierdzono nieprawidłowości) oraz 218 badań w zakresie oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.

W związku z realizacją Programu szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV), będącego częścią Narodowej Strategii Onkologicznej (NSO) na lata 2020-2030 oraz możliwością organizacji szczepień przeciw HPV w szkołach (który rozpoczął się 1 września 2024 r.), do programu szczepień na terenie powiatu tucholskiego przystąpiły 3 szkoły; łącznie zaszczepiono 28 uczniów w ramach akcji (1- odbyły się w placówce szkolnej, w 2 przypadkach odbyły się w POZ w ramach grupowego wyjścia).

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Głównym kierunkiem działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest sprawowanie nadzoru nad tworzeniem prawidłowych warunków zdrowotnych i higienicznych w miejscach bytowania ludzi, w związku z tym eliminowanie nieprawidłowych rozwiązań na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.

W roku 2024 r. zadanie to było realizowane poprzez :

Zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – wydano 11 uzgodnień z zakresu prognozy dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla m.in. obszarów położonych w obrębach geodezyjnych: Cekcyn, Gostycyn, Kęsowo, Śliwice i Tuchola,

Projektów planów zagospodarowania przestrzennego – zaopiniowano 1 projekt m.p.z.p. wraz z prognozą, pozytywnie z uwagą, dotyczący terenu działki nr 274/2 i 343/32 i części działki nr 343/36 w obrębie Jeleńcz, gmina Kęsowo, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie.

Potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i zakresu raportu dla przedsięwzięć zaliczonych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko – wydano 34 opinie, z tego 33 opinie zawierały stanowisko, że nie jest konieczne przeprowadzenie oceny, w tym w 15 stanowiskach wydano warunki i wymagania dla planowanych inwestycji. Były to inwestycje o nieznacznym oddziaływaniu, a dotyczyły m.in.: budowa, przebudowa lub rozbudowa dróg gminnych, powiatowych; farm fotowoltaicznych; budowa budynków mieszkalnych. W zakresie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko planowane były tylko przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Nie było przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Wydano 1 opinię, w której zajęto stanowisko o konieczności przeprowadzenia oddziaływania na środowisko, dotyczyło opinii w sprawie budowy farm fotowoltaicznych o dużej mocy w bliskim sąsiedztwie elementów składowych farmy emitujących hałas z istniejącą zabudową mieszkalną.

Opiniowania warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody – wydano 13 opinii, w tym 11 opinii wydano jako pozytywne z warunkami realizacji dla przedsięwzięć polegających na budowie: farm fotowoltaicznych o dużej mocy, zakładu produkcji placków ziemniaczanych w miejscowości Śliwice, osiedli domów mieszkalnych jednorodzinnych.

Uzgadniania dokumentacji projektowej – uzgodniono 50 projektów budowlanych. W części uzgodnień zgłoszono warunki, na jakich dokonano uzgodnienia. Dokumentacja projektowa, oprócz projektów dotyczących nieskomplikowanych obiektów lub technologii, była konsultowana z odpowiednią komórką nadzoru bieżącego Stacji. Uzgadnianie dokumentacji projektowych przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych było oceniane na etapie dopuszczenia obiektu budowlanego do użytkowania.

Dopuszczenia do użytkowania wybudowanych obiektów budowlanych – wydano 18 opinii. Przed wydaniem opinii każdorazowo była przeprowadzona kontrola obiektu. Nie przeprowadzono kontroli w trakcie budowy. W kontroli 5 obiektów stwierdzono uwagi, a dotyczyły one m.in.: braku ścianek na pełną wysokość oddzielających przedsionki od misek ustępowych, braku podłączenia przyborów sanitarnych, braku wykonania wentylacji mechanicznej wywiewnej w łazienkach bez okien, braku pozytywnego wyniku badania wody pod względem mikrobiologicznym, brak kurtyny powietrznej elektrycznej nad wejściem z zewnątrz na salę sprzedaży, brak umywalki w pomieszczeniu do przewijania dzieci i karmienia oraz wykończonych ścian i posadzki, brak balustrad na balkonach, brak zabezpieczenia okien przed wypadnięciem na spocznikach klatki schodowej, brak powłoki zmywalnej i odpornej na wilgoć i na działanie środków czystości do 2m wysokości w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, brak zabezpieczenia uniemożliwiającego wtórne zanieczyszczenie wody, zgodnie z wymaganiami dla przepływów zwrotnych, określonymi w polskiej normie dotyczącej zabezpieczenia przed przepływem zwrotnym na zaworach ze złączką do węża, brak odpowiedniej

wysokości stopni w wewnętrznej klatce schodowej w budynku użyteczności publicznej, brak drzwi do kabiny natryskowej w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla pracowników.

W 18 przypadkach inwestorzy zawiadomili o usunięciu nieprawidłowości przed wydaniem opinii, w wyznaczonym terminie, wtedy opinia była bez uwag. 1 opinię wydano pozytywną z uwagami.

Nie zgłoszono żadnego sprzeciwu wobec uruchomienia obiektu.

Wśród dopuszczonych do użytku obiektów były m.in.: sieć wodociągowa, budynek handlowo – usługowy, budynki usługowe, w tym gastronomiczne, budynki mieszkalne wielorodzinne, użyteczności publicznej, w tym rozbudowane i przebudowane budynki urzędów gmin, przebudowany, rozbudowany i nadbudowany budynek mieszkalny jednorodzinny ze zmianą sposobu użytkowania na usługowo-mieszkalny, budynek szatni sportowej, budynek świetlicy wiejskiej. Nie wydano opinii na etapie zawiadomienia o zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektów, m.in.: budynków mieszkalnych 1-rodzinnych; wiat; ulic; dróg gminnych; instalacji fotowoltaicznej; pomieszczeń gospodarczych; budynków rekreacji indywidualnych.

Innych spraw wydano łącznie 243 opinie dotyczące m.in.: 212 postanowień dot. warunków zabudowy lub ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego, wydano 2 postanowienia prostujące omyłkę pisarską, przeprowadzono kontrolę i wydano 1 postanowienie dotyczące apteki ogólnodostępnej. Postanowienia były wydane tylko przez zapobiegawczy nadzór sanitarny. Przeprowadzono kontrolę i wydano 1 decyzję merytoryczną dotyczącą żłobka. Zajmowano stanowiska i występowano do wnioskodawców w sprawach dotyczących, np.: uzupełnienia kart informacyjnych przedsięwzięcia, uzupełnienia i usunięcia nieprawidłowości w dokumentacji projektowej, uzupełnienia lub sprecyzowania wniosków.

Nie zajmowano stanowisk dotyczących zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych.

Nie zajmowano stanowisk dotyczących zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych.

W celu załatwienia wnioskowanych spraw wydano łącznie 370 uzgodnień i opinii oraz wydano 71 decyzji o ustaleniu opłaty.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia społeczeństwu zdrowych warunków życia w miejscu ich zamieszkania i pobytu, przy zajmowaniu stanowisk dotyczących ww. spraw, zwracano uwagę na :

- oddzielenie obszarów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe od obszarów przemysłowych, uciążliwej produkcji i usług, w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania uciążliwej zabudowy na otoczenie,
- zapewnienie właściwej gospodarki wodno – ściekowej, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiedniej jakości,
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów (w tym szczególnie niebezpiecznych) w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- zabezpieczenie ludzi przed uciążliwością związaną z hałasem (komunikacja, zakłady produkcyjne, usługowe itp.) poprzez zastosowanie rozwiązań przestrzennych i technicznych),
- zabezpieczenie ludzi przed wpływem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza przez uciążliwe zakłady poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń, takich jak emitory i urządzenia pochłaniające substancje szkodliwe dla zdrowia,
- zagwarantowanie odpowiednich warunków pobytu ludzi w budynkach poprzez zastosowanie m.in. odpowiednich i bezpiecznych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, zapewnienia prawidłowej funkcji oraz programu pomieszczeń, z punktu widzenia wymagań sanitarno-higienicznych,
- zapewnienie higienicznych i zdrowotnych warunków pracy osobom zatrudnionym w zakładach pracy.

Organ nie rozpatrywał spraw dotyczących ochrony ludzi przed promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym i jonizującym.

PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

PPIS w Tucholi jest inicjatorem i koordynatorem działań promujących zdrowie. Zadania te realizowane są poprzez podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do dostarczenia społeczeństwu wiedzy na temat problemów zdrowia i jego uwarunkowań w szczególności popularyzowanie zasad higieny, racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom, umiejętności udzielania pierwszej pomocy itd. W 2024 r. realizowano następujące programy:

Programy i interwencje realizowane w przedszkolach i szkołach

ZDROWE ODŻYWIANIE I AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA

Trzymaj Formę!

Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego “Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, opierając się na odpowiedzialności indywidualnej i wolnym wyborze jednostki.

Program adresowany jest do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych.

W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu przystąpiło 8 szkół i uczestniczyło w nim 944 uczniów.

Skąd się biorą produkty ekologiczne

Program adresowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli oraz do rodziców i opiekunów dzieci. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu przystąpiło 12 przedszkoli i szkół, edukacją objęto 733 dzieci.

Zdrowo i kolorowo

Interwencja skierowana jest do uczniów klas I-III szkół podstawowych. Celem tego przedsięwzięcia jest zwrócenie uwagi na racjonalne i zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczną. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji przystąpiły 2 szkoły podstawowe, edukacją objęto 203 uczniów.

PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŹNYCH I PASOŻYTNICZYCH

Podstępne WZW

Program wojewódzki, którego głównym celem jest szerzenie wiedzy na temat zakażeń HBV i HCV, zasad profilaktyki w tym zakresie, kształtowanie postaw tolerancji i zrozumienia dla osób zakażonych oraz pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych.

W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji przystąpiły 4 szkoły, a edukacją objęto 349 uczniów.

Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami!

Program wojewódzki, którego głównymi celami są m.in. podniesienie poziomu wiedzy o chorobach odkleszczowych, poznanie sposobów zapobiegania chorobom odkleszczowym, uświadomienie wagi problemu ugryzień przez kleszcze. Adresowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-VI. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji przystąpiło 11 przedszkoli i szkół, 684 uczniów oraz 196 rodziców.

Profilaktyka chorób pasożytniczych- owsica, wszawica, świerz

Program adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym oraz do klas I-III szkoły podstawowej. Głównym celem interwencji jest edukacja dzieci i rodziców na temat profilaktyki chorób pasożytniczych. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji interwencji przystąpiło 6 przedszkoli i szkół, 629 uczniów oraz 840 rodziców.

Dobre sposoby na zakaźne choroby

Głównym celem interwencji jest ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, ukształtowanie właściwych nawyków w obszarze higieny osobistej. Przedsięwzięcie adresowane do młodszych dzieci w wieku 5-7 lat.

W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu przystąpiło 9 przedszkoli i szkół, edukacją objęto 268 dzieci.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Bieg po zdrowie

Program pt. „Bieg po zdrowie” to interwencja opracowana przez Główny Inspektorat Sanitarny. Adresatami działań są uczniowie IV klasy szkół podstawowych. Cele programu jest zapobieganie lub opóźnienie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie wiedzy uczniów nt. zdrowia w kontekście palenia tytoniu, uświadomienie pozytywnych stron życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu przystąpiło 5 szkół i 944 uczestników.

Czyste powietrze wokół nas

To program edukacyjny skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym (tj. 5-6 letnich), ich rodziców i opiekunów. Wiodącym celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. W roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiło 8 przedszkoli i szkół, a uczestniczyło w nim 428 dzieci.

Dopalacze- trzecia strona zjawiska

Podstawowym założeniem programu edukacyjnego „Dopalacze” – trzecia strona zjawiska” jest poszerzenie wiedzy uczniów na temat negatywnego wpływu dopalaczy na zdrowie i życie człowieka oraz kształtowanie postawy asertywnej wobec osób proponujących ich zażycie.

W roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiło 8 szkół i 591 uczestników.

ARS, czyli jak dbać o miłość ?

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie, ma wzbudzić u młodzieży refleksję nad ważnymi dla nich wartościami. Adresowany jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych.

W roku szkolnym 2023/2024 realizowały go 3 szkoły i edukacją objęto 313 uczniów.

PROFILAKTYKA CHORÓB NOWOTWOROWYCH

Znamie! Znam je?

Cel główny programu to upowszechnienie wiedzy na temat czerniaka, w tym ryzyka zachorowania i zasad profilaktyki. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych.

W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji przystąpiło 13 szkół, 525 odbiorców.

Wybierz życie- pierwszy krok

Program edukacyjny obejmuje tematykę profilaktyki raka szyjki macicy, skierowany został do uczniów szkół ponadpodstawowych. w roku szkolnym 2023/2024 odbyła się II edycja programu, do której przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe, 182 odbiorców.

PROMOCJA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

„Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem”

Wojewódzki program edukacyjny, którego głównym celem jest poznanie przyczyn stresu, podstawowych mechanizmów reakcji stresowej, rodzajów stresu oraz emocji i zachowań, które mu towarzyszą. Wzbogacenie wiedzy na temat technik radzenia sobie ze stresem oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych obniżających poziom odczuwanego stresu.

W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji przystąpiło 15 szkół, a programem objęto 1055 uczniów.

PROFILAKTYKA WAD POSTAWY

„Przyjazny tornister”

Przyjazny Tornister jest to interwencja nieprogramowa skierowana do uczniów klas 0-III szkół podstawowych. Ma na celu zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków szkolnych i niekorzystny ich wpływ na dziecięce kręgosłupy, podejmowanie działań prozdrowotnych, w zakresie profilaktyki wad postawy wśród najmłodszych.

W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji przystąpiło 11 szkół, a uczestniczyło w nim 2579 uczniów.

Akcje - „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”

Celem akcji jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego i letniego, zmniejszenie ryzyka zakażeń i zatruc pokarmowych, indywidualnych i zbiorowych w okresie letniego wypoczynku, zapobieganie wypadkom różnego typu, zapobieganie chorobom zakaźnym. Szerzenie wiedzy i profilaktyki w zakresie HIV/AIDS. Edukacja w tematyce zdrowotnych następstw palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. Profilaktyka stosowania środków zastępczych-tzw. dopalaczy. Akcją objęto 18991 odbiorców.

WNIOSKI

- Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie tucholskim w 2024 r. charakteryzowała się: wzrostem zakażeń SARS-CoV-2 i spadek zgonów z powodu COVID-19, wzrostem przypadków RSV i grypy potwierdzonych testem antygenowym, wzrostem zachorowań na płonicę, spadkiem zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej oraz o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, występowaniem zachorowań na krztusiec, wystąpieniem ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową oraz wystąpieniem ogniska zakażeń szpitalnych. W zakresie pozostałych chorób zakaźnych sytuacja nie odbiegała znacząco od sytuacji w roku 2023 jak i sytuacji w województwie kujawsko-pomorskim.
- Wodociągi publiczne na terenie powiatu tucholskiego produkowały wodę dobrej jakości, spełniającą wymagania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda z tych wodociągów nie stanowiła zagrożenia dla zdrowia i życia konsumentów. Od wielu lat nie stwierdzano przekroczeń parametrów chemicznych o istotnym znaczeniu dla bezpieczeństwa zdrowotnego wody.
- Jakość wody w kąpieliskach, w całym sezonie letnim, spełniała wymagania określone w przepisach prawa, a tylko w 1 miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli stwierdzano zakwity sinic uniemożliwiające jego wykorzystywanie.
- Stan higieniczny większości obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń, a działalność podmiotów leczniczych nie stanowiła zagrożenia epidemicznego.
- Stwierdzane nieprawidłowości w obiektach produkcji i obrotu żywności jak i zakładach żywienia zbiorowego świadczą o konieczności intensyfikacji działań w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów sanitarnych oraz procedur gwarantujących właściwą jakość zdrowotną żywności.
- Zakres podstawowych zagrożeń i uciążliwości występujących w środowisku pracy nie uległ zasadniczym zmianom.
- W analizowanym okresie nie stwierdzano nieprawidłowości w warunkach higienicznych w placówkach nauczania, a wypoczynek dzieci i młodzieży również przebiegał bez zastrzeżeń.
- Na etapie dopuszczenia do użytku obiektów nie zgłaszano sprzeciwu wobec ich uruchomienia.

Pragnę serdecznie podziękować pracownikom PSSE w Tucholi za włożony trud w działania na rzecz zdrowia publicznego i zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom naszego powiatu jak również złożyć podziękowania jednostkom samorządowym, innym inspekcjom, Komendzie Powiatowej Policji, Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, podmiotom leczniczym, placówkom oświatowym oraz wszystkim innym podmiotom za owocną współpracę w 2024r.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Tucholi

Alicja Gumińska